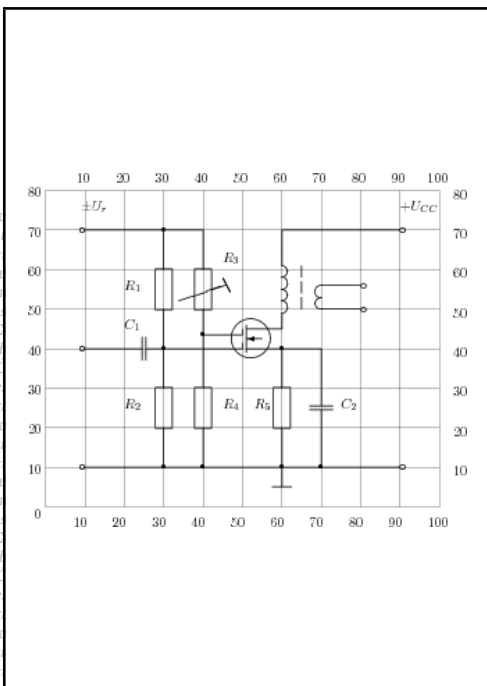

[illegible]

ZPRÁVODAJ

ení uživatelů T_EXu Zpravodaj Československého sdružení uživatelů T_EXu Zpravodaj Československého sdružení uživatelů T_EXu Zpravodaj Československého sdružení uživatelů

Československého sdružení uživatelů T_EXu[illegible]

4

2012

OBSAH

Pozvánka na dvoukonferenci T _E Xperience a Statistické dny na Břejlově	193
Peter Wilson: Mohlo by to fungovat. III – Kolize balíčků	194
Pavel Farář: Introducing the PT Sans and PT Serif typefaces	198
Libor Gajdošík: ElT _E X 2.0 – nová makra pro kreslení elektrotechnických schémát	208
Jaroslav Polášek: Jak se sází Československý šach	217
Petr Sojka: Zpráva o činnosti CSTUG v roce 2012	230
Petr Sojka: Zápis z valného shromáždění CSTUG 1.12.2012	231
Petr Sojka: Plán práce na rok 2013	232

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů T_EXu je vydáván v tištěné podobě a distribuován zdarma členům sdružení. Po uplynutí dvanácti měsíců od tištěného vydání je poskytován v elektronické podobě (PDF) ve veřejně přístupném archívu dostupném přes <http://www.cstug.cz/>.

Zpravodaj je zařazen do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice, viz <http://www.vyzkum.cz/>.

Své příspěvky do Zpravodaje můžete zasílat v elektronické podobě, nejlépe jako jeden archivní soubor (.zip, .arj, .tar.gz). Postupujte podle instrukcí, které najdete na stránce <http://bulletin.cstug.cz/>. Pokud nemáte přístup na Internet, můžete zaslat příspěvek na disketě, CD, či DVD na adresu:

Zdeněk Wagner
Vinohradská 114
130 00 Praha 3
zpravodaj@cstug.cz

Nezapomeňte přiložit všechny soubory, které dokument načítá (s výjimkou standardních součástí T_EX Live), zejména v případech, kdy vás nelze kontaktovat e-mailem.

ISSN 1211-6661 (tištěná verze)
ISSN 1213-8185 (online verze)

Pozvánka na dvoukonferenci T_EXperience 2013 a Statistické dny na Brejlově

PAVEL STRÍŽ

Československé sdružení uživatelů T_EXu a Česká statistická společnost
si Vás dovolují pozvat na dvoukonferenci

T_EXperience 2013 a Statistické dny na Brejlově,

která se uskuteční ve dnech 26. až 29. září 2013 na Mlýně Brejlov v Břežanech, v krásném místě na břehu Sázavy (<http://www.brejlov.cz/>). Tiskovou verzi pozvánky naleznete na <http://www.cstug.cz/konference/2013/rok2013.pdf>.

Dvojkonferenci předchází **mezinárodní konference 7th ConT_EXt Meeting**, o níž budete informováni v některém z následujících čísel Zpravodaje. Bude tedy možné se setkat s programátory ConT_EXtu a LuaT_EXu, kterými jsou Hans Hagen, Taco Hoekwater, Mojca Miklavec a další.

Ze zvaných přednášek naší dvoukonference si dovolujeme upozornit například na:

- ⊗ Zdeněk Wagner: *Z L^AT_EXu do EPUB: konverze strukturovaných dokumentů obsahujících nestandardní makra*
- ⊗ Jiří Rybička: *Nový přístup k sazbě tabulek*
- ⊗ Jan Přichystal: *Integrace cloudových služeb a rozšíření aplikace T_EXonWeb*
- ⊗ Tomáš Hála: *T_EXem proti byrokracii*

V rámci společenského programu pro Vás domlouváme přednášku o Mexiku a Střední Americe (Milan Štourač), o Indii (Zdeněk Wagner a představení jeho nové knihy) a z Žilinské univerzity dorazí putovní výstava fraktálů (Pavel Stríž).

I letos vypisujeme soutěž o Knihu pro T_EXperience:

<http://www.cstug.cz/konference/2013/soutez.htm>

Základní účastnický poplatek na osobu činí 4 500 Kč, individuálním členům ČSTUG poskytujeme slevu ve výši 500 Kč. Studentům nabízíme snížený poplatek 4 000 Kč. Akce se koná od čtvrtečního večera do nedělního poledne. K dispozici budou pokoje v hlavní budově a především přilehlé chatky. Též počítáme s instalací plátna a se zapojením dataprojektoru a wifi. Signál pro hlavní mobilní operátory bývá v této lokalitě dobrý.

Registraci na tuto dvoukonferenci lze uskutečnit závazným e-mailem na adresu organizátorů (pavel@striz.cz). Na ConT_EXt Meeting, který poběží téměř celý týden, se přihlašuje nezávisle, viz <http://meeting.contextgarden.net/2013/>.

Webové stránky s dalšími informacemi a novinkami jsou zveřejněny na:

<http://www.cstug.cz/konference/>

Abstrakt:

Článek ukazuje několik triků, jak zabránit situaci, kdy dva L^AT_EXové balíčky definují makra se stejným názvem.

Klíčová slova: L^AT_EX, kolize názvů maker

All that glisters is not gold —
Often have you heard that told.

Merchant of Venice, Act II scene 7
WILLIAM SHAKESPEARE

Cílem tohoto seriálu je ukázat čtenáři krátké kousky kódu, které mohou vyřešit některé z jeho problémů.

Opravy, poznámky a návrhy na změny budou vždy vítány.

Nedávno se na diskusní skupině `comp.text.tex` objevila otázka, co lze dělat v případě, kdy dojde ke kolizi dvou balíčků, které definují stejně nazvaná makra.

And we are here as on a darkling plain
Swept with confused alarms of struggle and flight,
Where ignorant armies clash by night.

Dover Beach
ALFRED, LORD TENNYSON

1. Kolize dvou balíčků

Jednoduchým způsobem, jak zrušit definici makra, je definovat jej jako makro `\undefined`.

```
1 \let\makro\undefined
```

Makro `\undefined` samozřejmě nemůže být nikde definováno. Jestliže chceme mít větší jistotu, můžeme použít například

```
2 \let\makro\uNdeFiNed
```

nebo jiný nepravděpodobný název.

Přeložil Jan Šustek.

Předpokládejme, že používáme balíčky, řekněme `balicekA` a `balicekB`, které oba definují makro `\makro`. Pokud není druhé `\makro` definováno pomocí `\def`, které pouze přepíše původní definici, ale pomocí $\text{\LaTeX}$ ového `\newcommand`, pak si bude $\text{\LaTeX}$ stěžovat, že `\makro` už bylo definováno. Pokud jsou definice v balíčcích `balicekA` a `balicekB` stejné, můžeme problém vyřešit následovně.

```
3 \usepackage{balicekA}
4 \let\makro\undefined
5 \usepackage{balicekB}
```

Protože život bývá složitý, definice se většinou liší. V tomto případě můžeme použít obě dvě definice, ale u první definice musíme změnit název.

```
6 \usepackage{balicekA}
7 \let\makroA\makro
8 \let\makro\undefined
9 \usepackage{balicekB}
```

Po těchto definicích budeme psát `\makroA`, když budeme používat makro z `balickuA` a budeme psát `\makro`, když budeme používat makro z `balickuB`.

Situace se výrazně zkomplikuje, pokud `balicekA` používá `\makro` uvnitř jiného makra, které používáme. V tomto případě musíme doufat, že alespoň v jednom z balíčků autor provede změny, které kolizi zabrání.

2. Kolize třídy a balíčku

Podobný problém nastává, když dojde ke kolizi názvů maker definovaných ve třídě a v balíčku. Setkal jsem se s tím, když jsem vyvíjel třídu `memoir` [4], která obsahuje kód z mnoha balíčků.¹ V několika případech jsem potřeboval mít jistotu, že se konkrétní balíček nenačte, když se používá daná třída. Přišel jsem na následující makro, po kterém si $\text{\LaTeX}$ bude myslet, že některý balíček už byl načten, i když načten nebyl. Argumentem makra je název balíčku.

```
10 \newcommand*{\@memfakeusepackage}[1]{%
11   \@namelet{ver@#1.sty}\@empty
12 \newcommand*{\@namelet}[1]{%
13   \expandafter\let\csname#1\endcsname}
```

(Tento kód musíme vložit v místě, kde se znak `@` chová jako písmeno.)

Jádro $\text{\LaTeX}$ u obsahuje dva užitečné příkazy, které umožňují používat makra, jejichž názvy se nemusejí skládat pouze z písmen.

```
14 \@namedef{<název>}{<definice>}
15 \@nameuse{<název>}
```

¹Jsem autorem většiny z nich.

První z těchto příkazů umožňuje definovat makro nazvané $\langle \text{název} \rangle$ a druhý umožňuje toto makro zavolat. Jako příklad uvedu kousek kódu a jeho výsledek. Všimněte si, že nemůžeme přímo volat makro, jehož název obsahuje jiné znaky než písmena.

```

16 \makeatletter
17 \newcommand*{\ru}{are you}
18 \namedef{ru4me}#1{#1, are you for me?}
19 ‘\ru4me{Fred}’ he asked.\
20 ‘\@nameuse{ru4me}{Fred}’ he asked.
21 \makeatother

```

‘are you4meFred’ he asked.

‘Fred, are you for me?’ he asked.

Podobně funguje výše definované makro

```

22 \@namelet{\langle \text{název} \rangle}

```

Namísto primitivu `\def` ale k definování používá primitiv `\let`. Proto, když zavoláme

```

23 \@memfakeusepackage{pack}

```

dostaneme po expanzi

```

24 \let\ver@pack.sty\@empty

```

To je to magické zaklínadlo, po kterém si $\text{\LaTeX}$ bude myslet, že jsme balíček `pack` už dříve načteli.

Třída `memoir` obsahuje kód podobný, ale ne identický jako v balíčcích `array`, `dcolumn`, `delarray` a `tabularx`. Použil jsem makro `\@memfakeusepackage`, abych zajistil, že se tyto balíčky nenačtou znovu.

Třída `memoir` také obsahuje kód odpovídající balíčku `ifpdf` Heika Oberdieka [1], avšak neudělal jsem nic pro to, abych zabránil načtení tohoto balíčku. Důsledkem bylo, že se na `comp.text.tex` objevilo vlákno, ve kterém pisatel používal

```

25 \documentclass{memoir}
26 \usepackage{ps4pdf}

```

přičemž $\text{\LaTeX}$ nahlásil chybu, že makro `\ifpdf` již bylo definováno. Ukazuje se, že balíček `ps4pdf` načítá balíček `ifpdf`, který definuje makro `\ifpdf`. Toto makro je však definováno také ve třídě `memoir`.

Heiko Oberdiek [2] nabídl jednoduché řešení, podobné řádkům 3–5, ale také následující složitější řešení.

```

27 \documentclass{memoir}
28 % memoir definuje \ifpdf

```

```

29 \makeatletter
30     % uložíme \ifpdf z memoir
31 \let\saved@ifpdf\ifpdf
32     % zrušíme definici \ifpdf
33 \let\ifpdf\@undefined
34     % použijeme balíček ifpdf (definuje \ifpdf)
35 \usepackage{ifpdf}
36     % je \ifpdf nedefinováno?
37 \@ifundefined{ifpdf}{%
38     % pokud ano, použijme uloženou definici z memoir
39     \let\ifpdf\saved@ifpdf
40     % pokud ne, zkontrolujeme, zda jsou definice stejné
41 }{%
42     \ifx\ifpdf\saved@ifpdf
43     \else
44         % definice jsou různé, vypíše se chybové hlášení
45         \latex@error{Ruzny vyznam \@backslash ifpdf}\@ehc
46     \fi
47 }
48 \makeatother
49 \usepackage{ps4pdf}

```

Toto schéma můžeme použít v dalších podobných situacích. Všimněte si, že pokud se jednotlivé definice liší, obdržíme chybové hlášení. To může být velmi užitečné.

Seznam literatury

- [1] Oberdiek, Heiko. The ifpdf package, July 2001. Dostupné na CTAN na `latex/macros/contrib/oberdiek`.
- [2] Oberdiek, Heiko. Re: memoir, ps4pdf and \ifpdf. Příspěvek na `comp.text.tex`, 3. 9. 2004.
- [3] Wilson, Peter. Glisterings. *TUGboat*, 25(2):201–202, 2004.
- [4] Wilson, Peter. The memoir class for configurable typesetting, 2004. Dostupné na CTAN na `latex/macros/contrib/memoir`.

Summary: It Might Work. III. Conflict Between Packages

This paper shows several tricks how to solve the problem when two L^AT_EX packages define macros with the same name.

Keywords: L^AT_EX, conflict between names of macros

Introducing the PT Sans and PT Serif typefaces

PAVEL FARÁŘ

Abstrakt: This article introduces the high quality typefaces PT Sans and PT Serif released by ParaType. They cover many languages written in Latin or Cyrillic scripts.

Key words: ParaType, fonts, PT Sans, PT Serif, Cyrillic type face, Roman type face

Abstrakt: Tento článek představuje kvalitní písma PT Sans a PT Serif od ruské písmolijny ParaType. Tato písma se hodí pro mnoho jazyků, které používají latinku nebo azbuku.

Klíčová slova: ParaType, fonty, PT Sans, PT Serif, azbuka, latinka

1. Introduction

I was looking for some time for a good free font that could be used for both the Czech and Russian languages. This is not so easy as it might seem.

Most fonts containing the Latin alphabet are unsatisfactory for the Czech language due to a single accent—a special type of caron. This accent must be seen in the context of the whole word, not just one letter. We will see more about this later.

Some fonts are usable for the Czech language and do contain a Cyrillic alphabet, but with somewhat questionable quality.

After some time I found PT Sans. It was created by Russian professionals and therefore the high quality of the Cyrillics was no surprise to me. Moreover it was also very good for the Czech language and the font was nice. PT Serif appeared later and I decided to make these fonts available for the $\text{\TeX}$ community.

2. About the project

Both these typefaces were designed for the project “Public Types of Russian Federation”. This project was founded on the occasion of the anniversary of the reform of the Russian alphabet by Peter the Great in 1708–1710 and was financially supported by the Federal Agency for Press and Mass Communications. The main aim of the project is to make it possible for the people of the Russian Federation to read and write in their native languages.

The idea to create a free font for all people and nationalities of the Russian Federation has existed for a long time. And the reason was simple—the existing fonts that most people could use had some problems. The fonts distributed with operating systems did not cover all languages. Moreover, they were usually done in western countries and this resulted in unsatisfactory quality for the Cyrillic alphabet, especially when used in print, that is, at higher resolutions. There have also been some projects creating free fonts for many languages, but they had similar problems.

People behind this project wanted to avoid all the shortcomings of existing fonts and so they formulated several requirements for the new fonts:

- They should be free of charge, with clear licensing; the usage should not be restricted.
- They should support as many languages as possible.
- They should be created by a professional, native, type designer.
- They should be universal typefaces for a wide range of use.
- They should be of high quality.
- They should be financially supported by the authorities of the Russian Federation.

The fonts were created by the professional font company ParaType by Alexandra Korolkova and Olga Umpeleva under supervision of Vladimir Yefimov. The first font that appeared was PT Sans; one year later came PT Serif, and there are plans for a monospaced font. The fonts are available in TrueType format and also as web fonts.

The work on these fonts took many months and many people helped with this project. Some institutions were asked for their opinions and needs. It was necessary to find as much information about the languages and their characters as possible—the fonts needed to contain letters that the designers had never seen before. Western designers were consulted about the Latin part of the fonts. There was much more work, and all this resulted in very nice professional fonts.

The fonts were first released under ParaType Free Font License, but the company was willing to release them also under other free licenses if needed. Therefore the fonts later appeared also under OFL. Both these licenses are very similar. The fonts can be modified and the modified version can be distributed, but not under the original name without explicit written permission from ParaType.

I have no plans to extend the fonts, I just needed to convert them from TrueType to Type 1 for the best usability in $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ and I wanted to keep the original name. So I asked for this permission and I used the fonts released under the original license.

3. Scripts of minority languages

The fonts cover all main and most minority languages that are used in the Russian Federation and also many languages of the neighbouring countries. Some of these minority languages are used by very few people and some letters used in these languages are therefore not very common. This makes these fonts uniquely valuable, but it brings some problems at the same time. The problems are mostly related to the fact that there is bad support for some letters.

The first type of problem is the standardization of these letters. Some letters are not included in Unicode or the Adobe Glyph List. They therefore have non-standard Unicode values and are located in the private area. This is true not only for Cyrillic, but also for some Latin letters:

Ў я ё ѓ ѓ ѓ ѓ ѓ ѓ ѓ ѓ
Ў я ё ѓ ѓ ѓ ѓ ѓ ѓ ѓ ѓ

Figure 1: Some non-standard letters

The second type of problem is that some Cyrillic and Latin letters contained in the fonts are not supported by the font encodings in $\text{\TeX}$. This is intentional for some accented Cyrillic letters because there are too many such letters and they can be constructed with quite satisfactory results from the unaccented letter and accent. But this is not true for all letters. Some uncommon Latin letters with the acute accent give very bad results. Compare the following letters with added acute accent to the letters precomposed in the PT fonts (figure 1):

ť v b ť v b

Figure 2: Composing characters with acute

There is another problem in the Cyrillic font encodings. The encodings contain several letters with descender or hook, but none with tail. The letters with tail and descender are somewhat similar, but they are used for different languages.

For example, the Khanty language should use the Cyrillic letter el with descender, while the Itelmen language uses the same letter with tail. The encoding T2B should cover both these languages, but contains only the letter with descender.

There are several solutions to these problems, but the easiest is certainly the usage of Unicode-aware engines such as $\text{\XeTeX}$.

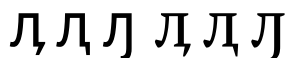

Figure 3: Cyrillic el with tail, descender and hook

Another possibility is to create new font encodings covering all the missing languages—at least one Latin and one Cyrillic. This would take some time just for the PT fonts, and even more if it should be usable also for other fonts. But it would probably not be worth all the effort when there is a different and simpler solution. The future will probably belong to these new Unicode-aware engines.

4. About the fonts

Both typefaces have a fairly neutral design, with some modern humanistic features. This allows usage for many purposes and the fonts also have their own modern character.

The fonts can be used for both screen and print. PT Sans has four basic styles, two narrow styles and two caption styles. You can use PT Sans for electronic documents or the Internet, but also for printed matter of general destination. It is also well suitable for communication design like road signs or information boards.

PT Sans Regular	PT Sans Bold
<i>PT Sans Italic</i>	<i>PT Sans Bold Italic</i>
PT Sans Narrow	PT Sans Narrow Bold
PT Sans Caption	PT Sans Caption Bold

Figure 4: The styles of PT Sans

PT Serif has four basic styles and two caption styles. It is suitable for business documents and publications in various fields, including advertising and display typography.

PT Serif Regular	PT Serif Bold
<i>PT Serif Italic</i>	<i>PT Serif Bold Italic</i>
PT Serif Caption	<i>PT Serif Caption Italic</i>

Figure 5: The styles of PT Serif

Both PT Serif and PT Sans have true italics. This is not so common, especially for sans serif typefaces. There are more differences between the regular and italic shape in the Cyrillic alphabet.

а е в г д и т
а е в г д и т

Figure 6: True italics in PT Sans

а е в г д и т
а е в г д и т

Figure 7: True italics in PT Serif

There is also another thing that is not so common in many fonts: the accents for capital and small letters have different shapes. This has a good practical reason—it allows tighter linespacing. The accents for capital letters have smaller height than those for small letters and there are therefore fewer collisions between these accents and the descenders of letters above them.

Šš Éé Ôô Šš Éé Ôô

Figure 8: Different shapes of accents

Although the families are harmonized and can be used together, PT Sans is not just PT Serif without serifs. For example the letter *g* is open in PT Sans and closed in PT Serif. The open letterform is suitable for display purposes, the closed form is good for running text.

g g g g g g g g

Figure 9: Different shapes of letter *g*

PT Serif Caption is a font for small sizes. It has the usual changes that improve the readability of small sizes, but the designers did not stop there. They also changed some details like serifs or accents. You could overlook it for small sizes but when you use it at bigger sizes, the differences are quite obvious and you get a font with its own new character.

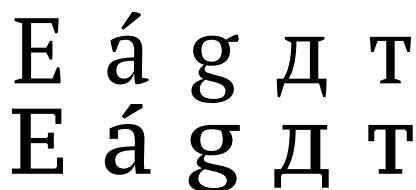

Figure 10: PT Serif and enlarged PT Serif Caption

Although the fonts were designed for the Russian Federation, their coverage of the encoding T1 is very good; only a few characters such as Д and ъ are missing. Therefore the fonts can be used for most Latin-based European languages. On the other hand, not all Cyrillic based languages are supported and the Cyrillic encodings in T_EX are not fully covered. Again, just few characters are missing.

The fonts have over 700 characters, but they do not have everything. They have only ligatures fi and fl and there is only the Cyrillic em-dash that is somewhat shorter than the English one.

5. About the caron

I would like to say also some words about one usually misunderstood accent. This is the special type of caron used in small letters with ascenders. The usual type of caron could not be in the same height as it is in the letters without ascenders. Therefore a special accent is used that looks more like an apostrophe than like the usual caron.

Figure 11: Different shapes of caron

It is important to realize that this is *not* an apostrophe. It is usually more subtle and the most important difference is that words containing this accent should be compact, whereas apostrophe quite clearly separates the letters on the left from those on the right.

It looks very easy and it certainly is, but nevertheless most fonts are bad in this respect—and it is not just a T_EX-related problem.

See also the Slovak language sample in section ?? where you can see the letter *l* with caron.

žluťoučká laťka it's apostrophe

Figure 12: Caron and apostrophe in PT Sans

d'áblova lodĳka Fred's book

Figure 13: Caron and apostrophe in PT Serif

6. Summary

The described typefaces have some properties that can make them a very useful part of T_EX distributions:

- They are of professional quality.
- They are universal typefaces and can be used for many purposes.
- They cover many western and central European languages and they can hardly be surpassed for coverage of the languages of the Russian Federation.

The fonts are ideal for multilingual texts where you need consistent appearance for all languages. The coverage of many languages makes the fonts somewhat similar to projects like T_EX Gyre, but they also contain Cyrillic letters.

7. Shrnutí: Písma PT Sans a PT Serif

Popsaná písma mají několik vlastností, díky kterým se mohou stát důležitou součástí distribucí T_EXu.

- Kvalita těchto písem je profesionální.
- Jsou to univerzální písma s mnohostranným použitím.
- Dají se použít pro mnoho západoevropských i středoevropských jazyků a těžko by se hledala písma s lepší podporou jazyků Ruské federace.

Tato písma jsou ideální pro vícejazyčné texty, kde je třeba jednotný vzhled pro všechny jazyky. Podpora mnoha jazyků je podobná projektům jako T_EX Gyre. Rozdíl je v tom, že tato písma obahují i azbuku.

A. PT Sans Samples

A.1. English

All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

A.2. Serbian

Сва људска бића рађају се слободна и једнака у достојанству и правима. Она су обдарена разумом и свешћу и треба једни према другима да поступају у духу братства.

Сва људска бића рађају се слободна и једнака у достојанству и правима. Она су обдарена разумом и свешћу и треба једни према другима да поступају у духу братства.

A.3. French

Tous les êtres humains naissent libres et égaux en dignité et en droits. Ils sont doués de raison et de conscience et doivent agir les uns envers les autres dans un esprit de fraternité.

A.4. Spanish

Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos y, dotados como están de razón y conciencia, deben comportarse fraternalmente los unos con los otros.

A.5. Czech

Všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovní co do důstojnosti a práv. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu bratrství.

A.6. Ukrainian

Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства.

B. PT Serif Samples

B.1. Slovak

Všetci ľudia sa rodia slobodní a sebe rovní, čo sa týka ich dôstojnosti a práv. Sú obdarení rozumom a svedomím a majú navzájom jednať v bratskom duchu.

Všetci ľudia sa rodia slobodní a sebe rovní, čo sa týka ich dôstojnosti a práv. Sú obdarení rozumom a svedomím a majú navzájom jednať v bratskom duchu.

B.2. Russian

Все люди рождаются свободными и равными в своем достоинстве и правах. Они наделены разумом и совестью и должны поступать в отношении друг друга в духе братства.

Все люди рождаются свободными и равными в своем достоинстве и правах. Они наделены разумом и совестью и должны поступать в отношении друг друга в духе братства.

B.3. German

Alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren. Sie sind mit Vernunft und Gewissen begabt und sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen.

B.4. Danish

Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. De er udstyret med fornuft og samvittighed, og de bør handle mod hverandre i en broderskabets ånd.

B.5. Polish

Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.

B.6. Hungarian

Minden emberi lény szabaddon születik és egyenlő méltósága és joga van. Az emberek, ésszel és lelkiismerettel bírván, egymással szemben testvéri szellemben kell hogy viseltessenek.

B.7. Abkhaz

Дарбанзаалак аҭафь дшоуп ихь дақәитҭны. Аҭаа зегь зинлеи патулеи еиқароуп. Урт ирымоуп ахшыҭи аламыси, дара дарагь аешьеи аешьеи реипҭш еизықазароуп.

References

- [1] ParaType. English: <http://www.paratype.com>;
Russian: <http://www.paratype.ru>
- [2] ParaType. <http://www.paratype.com>
- [3] ParaType. <http://www.paratype.ru>
- [4] Omniglot. <http://www.omniglot.com>
- [5] Unicode Consortium. <http://unicode.org>

Pavel Farář
pavel.farar@centrum.cz

EL_TE_X 2.0 – nová verze makra pro kreslení elektrotechnických schémat

LIBOR GAJDOŠÍK

Abstrakt

Zde předkládám popis nové verze makra `eltex` pro kreslení elektrotechnických schémat v L^AT_EXu. Makra jsou dostupná ke stažení ze serveru CTAN.ORG.

Klíčová slova: `eltex`, elektrotechnická schémata, elektrotechnické značky, L^AT_EXové prostředí `picture`, příprava učebních pomůcek a knih.

Představení nové verze

Makro `eltex` verze 2.0 včetně dokumentace je umístěno na <http://www.ctan.org/tex-archive/macros/latex/contrib/eltex/>.

Je proto zbytečné popisovat zde jednotlivé příkazy. Popíšu tedy jen jeho hlavní rysy a uvedu malou ukázkou použití makra. Stejně jako původní verze [2], i nová verze využívá příkazy prostředí `picture`. Jaké jsou rozdíly proti minulé verzi?

- Především schématické značky jsou kresleny s ohledem na normu ČSN IEC 617-1 až 11 (1993 až 1995), tedy odpovídají evropskému mezinárodnímu standardu. Tato norma, ale byla u nás bohužel zrušena bez náhrady v roce 2005. Není tedy kreslení schématických značek určeno státem uznanou normou a stává se tak záležitostí firem.
- Je zde možnost vykreslení pomocného rastru 10×10 mm podle velikosti kresleného obrázku pro snazší orientaci při umísťování součástek.
- Příkazy pro vykreslení součástek mají trochu jinou syntaxi než v předchozí verzi. Druhy součástek a možnosti jejich umístění jsou odlišné.
- Součástky jsou tématicky rozděleny do několika souborů, což umožňuje jednak lepší využití paměti, jednak snadné rozšíření o další součástky.

Tedy nová a stará verze jsou z hlediska struktury příkazů neslučitelné. Důvod pro změny je to, že se v praxi neosvědčila původní syntaxe příkazů. Příkazy obsahovaly příliš mnoho parametrů (nepřehledné), popisky součástek jako parametry příkazů se ukázaly málo využitelné – v mnoha případech bylo nutno umístit popisky do obrázku jinam než kam to umísťovaly parametry.

Nové makro obsahuje některé často používané součástky „dvakrát“; liší se délkou vývodů. Tento zdánlivě zbytečný luxus, který zabírá paměť, se osvědčil. Většinou se ušetří čas při kreslení obrázku a počet příkazů pro kreslení daného

obrázku. V případě, když je málo místa na obrázku, je k dispozici i součástka s kratšími vývody.

Druhy značek vznikaly v makru postupně podle skutečné potřeby při kreslení do skript, návodů na laboratorní cvičení a podobných materiálů z hlediska sdělovací techniky, teorie obvodů či elektroniky. Takový postup, i když zdoluhavý, jsem volil proto, aby makro nebylo zbytečně velké, obsahovalo především to, co je třeba a nezatěžovalo paměť počítače. Také druhy příkazů a jejich parametry byly voleny s ohledem na co nejmenší těžkopádnost.

Ale i tak je makro větší a má 100 kB. Aby zabralo co nejméně RAM paměti při spuštění překladu, tak jsou součástky rozděleny do několika souborů `eltex1.tex` až `eltex7.tex` podle tématu. Tak není třeba načítat vždy celé makro, ale jen to, co momentálně potřebujeme. Někdo může postrádat zrovna „ty své“ značky. Není ale problémem tyto chybějící značky dotvořit jako další soubor a není tedy nutné zasahovat do již existujících souborů.

Využívání prostředí `picture` má své přednosti i nedostatky. Předností je, že není nutno generovat speciální fonty s daným rozlišením podle používané tiskárny. Při rozšiřování makra o další součástky není nutné tvořit potřebné kresby třeba v `METAFONTu`. Kreslení elektrotechnických schémat s využitím `METAFONTu` bylo řešeno například v [3]. Také případné zmenšení či zvětšení obrázku je poměrně snadné. Nedostatkem je, že možnosti kreslení v `picture` jsou omezené a některé značky se nedaří nakreslit.

Uvedený princip kreslení pomocí psaní příkazů neodpovídá příliš současné době grafického uživatelského rozhraní. Chtělo by to spíš interaktivní kreslicí program, který pak do souboru uloží odpovídající posloupnost příkazů třeba `LATEXu`, `Plain TEXu` nebo makra `eltex`. To by však vyžadovalo práci zkušeného programátora. Řešení s interaktivním kreslením schématu podle norem v USA s možností ukládání souboru do formátu `PostScript` je řešen například programem `XCircuit` v [1].

Použití makra

Je třeba načíst kromě makra `eltex` také balíček `bezier`. Ve „starém“ `LATEXu 2.09` i v „novém“ `LATEX 2ε` fungují příkazy makra `eltex` stejně. Dokumenty se od sebe liší pouze hlavičkou. Pro `LATEX 2.09` je pak posloupnost příkazů:

```
\documentstyle[a4,bezier]{article}
\input{eltex1}
% Podle potřeby dále \input{eltex2} ... \input{eltex7}.
\begin{document}

\begin{figure}
\begin{center}
```

```

\begin{picture}(100,80)(0,0)% Obrázek bude 100 x 80 mm.

\grid{10}{8}                % Nakreslí rastr s krokem 10 mm
                             % na plochu pro obrázek s čísly v mm
                             % pro usnadnění orientace při umístění
                             % součástí. Po dokončení obrázku lze
                             % příkaz smazat.

\put(30,30){\dind{U}{R}{1}} % Zde je příkaz makra.
                             % Souřadnice značky jsou v mm.

\end{picture}
\end{center}
\caption{Schéma zapojení}
\label{fig:agic:grid}
\end{figure}

Tady následují další sázené podklady ...
\end{document}

```

Pro L^AT_EX_{2 ϵ} mohou být příkazy:

```

\documentclass{article}
\usepackage{bezier}
\input{eltex1.tex}
% Podle potřeby až \input{eltex7.tex}.
\begin{document}
% Dále jako v předchozím případě.
\end{document}

```

Na Obrázku 1 na straně 5 je příklad jednoduchého schéma tranzistorového zesilovače vykreslený posloupností následujících příkazů i s pomocným rastrem.

```

\begin{figure}[!tb]
\begin{center}
\begin{picture}(100,80)(0,0)
\grid{10}{8}                % rastr 10 x 8 cm
\put(40,40){\mos{N}{R}{D}{D}{2}{Y}} % tranzistor MOSFET
\put(10,40){\hcap{0}}        % kapacita
\put(40,10){\vrez{0}}        % odpory
\put(40,40){\vrez{1}}
\put(30,10){\vrez{0}}
\put(30,40){\vrez{0}}
\put(60,10){\vrez{0}}
\put(70,10){\vcap{0}}        % kapacita
\put(60,45){\vvind{R}{0}}    % indukčnost

```

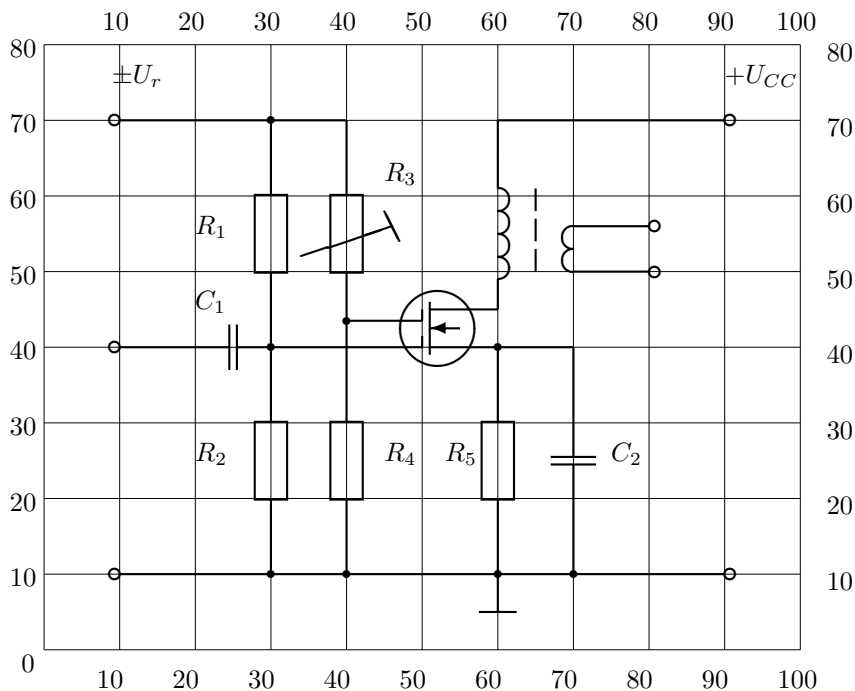


```

\put(70,50){\vturn{L}{0}}           % indukční vazba na výstupu
\put(65,50){\vcore{3}{F}}           % feritové jádro
\put(60,10){\chassis{D}}             % kostra
\put(60,65){\vwire{5}}               % vodiče
\put(60,70){\hwire{30}}
\put(60,40){\hwire{10}}
\put(10,10){\hwire{80}}
\put(70,50){\hwire{10}}
\put(70,56){\hwire{10}}
\put(10,70){\hwire{30}}
\put(30,10){\node}                   % uzly
\put(40,10){\node}
\put(60,10){\node}
\put(70,10){\node}
\put(30,40){\node}
\put(40,43.5){\node}
\put(60,40){\node}
\put(30,70){\node}
\put(90.7,10){\pin}                  % svorky
\put(80.7,50){\pin}
\put(80.7,56){\pin}
\put(90.7,70){\pin}
\put(9.3,10){\pin}
\put(9.3,70){\pin}
\put(9.3,40){\pin}
\put(20,45){\${C}_{1}\$}             % popisky
\put(20,55){\${R}_{1}\$}
\put(20,25){\${R}_{2}\$}
\put(45,62){\${R}_{3}\$}
\put(45,25){\${R}_{4}\$}
\put(53,25){\${R}_{5}\$}
\put(75,25){\${C}_{2}\$}
\put(90,75){\${U}_{CC}\$}
\put(9,75){\${\pm U}_{r}\$}
\end{picture}
\end{center}
\caption{Schéma zapojení}
\label{fig:agic:full}
\end{figure}

```

Na Obrázku 2 na straně 6 je tentýž zesilovač, ale bez pomocného rastru, tedy tak, jak bude vypadat na tiskových podkladech.

Obrázek 1: Schéma zapojení s pomocným rastrem.

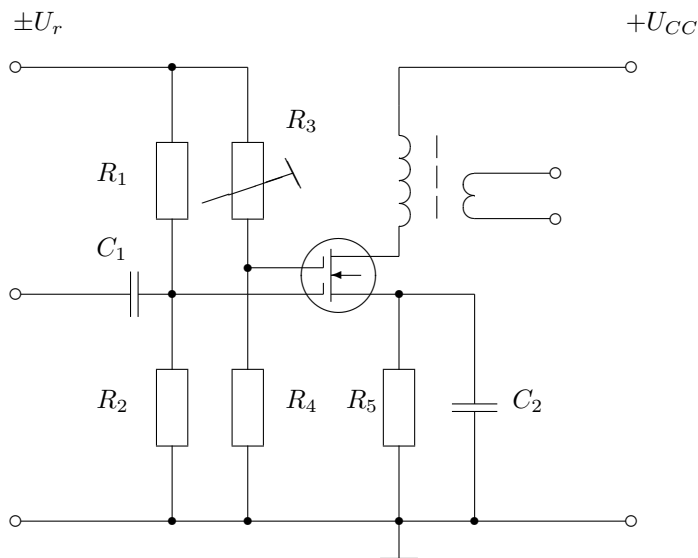
Zvětšení a zmenšení

Potřebujeme-li obrázek například poněkud zmenšit nebo zvětšit, lze využít příkaz `\unitlength`. Například:

```
\begin{figure}
\unitlength=0.8mm
\begin{center}% Atd.
```

Přitom se může stát, že bude potřeba posunout vhodně umístění popisků ve schématu. A také je možné, že některé části schématických značek nebudou vykresleny a v `.log` souboru se objeví chybové hlášení (závisí na verzi $\text{\LaTeX}$) související s touto značkou.

Je to zapříčiněno omezenými možnostmi některých příkazů prostředí `picture`. Například u šikmých čar `\line` jdou kreslit jen některé sklony a je omezena i minimální délka, kterou je možno za daných podmínek kreslit. V daném konkrétním příkladu, když zmenšíme schéma na Obrázku 2 na 0.8 původní velikosti, takto „zlobí“ při uvedeném zmenšování příkaz `\put(40,40){\vrez{1}}`, což je rezistor

Obrázek 2: Schéma zapojení bez pomocného rastru.

R_3 nastavitelný nástroj. Nevykreslí se ta malá šikmá čárka zobrazená hned pod popiskem R_3 . Tento způsob zvětšování a zmenšování není zřejmě nejvhodnější. Schéma zmenšené příkazem `\unitlength=0.8mm` je pro srovnání na Obrázku 3 na straně 7.

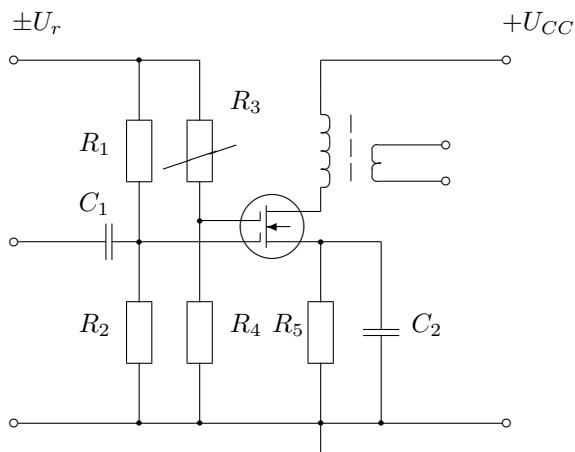
Jinou možnost dává nejprve převést oddělený soubor se schématem do formátu PDF pomocí `pdflatex` a pak tento výstup, nazvaný třeba `schema.pdf`, zpracovat hlavním souborem načítáním `\includegraphics[scale=0.8]{schema.pdf}`.

Soubor lze automaticky ořezat nástrojem `pdfcrop`, případně ručním odměřením a parametry `viewport` a `clip` mezi nepovinnými parametry příkazu `\includegraphics` balíčku `graphicx`. Oddělit schémata do zvláštních souborů má své výhody i nevýhody. Výhodou může být možnost rozdělit práci mezi členy pracovního týmu.

Ještě je tu jedna možnost za pomoci příkazu `\resizebox`, taktéž z balíčku `graphicx`. Stačí nám k tomu obalit prostředí `picture` do nového příkazu a vhodně nastavit parametry délky a výšky.

```
\gdef\schema{%
\begin{picture}(100,80)(0,0)%
\end{picture}
}%
\resizebox{4cm}{!}{\schema}%
```

Obalení prostředí.
Celý blok příkazů následuje.
Konec příkazu `\schema`.
První užití.

Obrázek 3: Schéma zapojení zmenšené.

`\resizebox{0.8\width}{!}{\schema}%` Násobné užití příkazu.

Schéma bude zmenšeno, v prvním případě na délku čtyř centimetrů a ve druhém na 80 procent původní délky, včetně popisků a vykreslí se všechny části značek, viz Obrázek 4 na straně 10, narozdíl od prvního způsobu zmenšování.

Dle mých zkušeností jsem vystačil dosud s kreslením v měřítku 1:1.

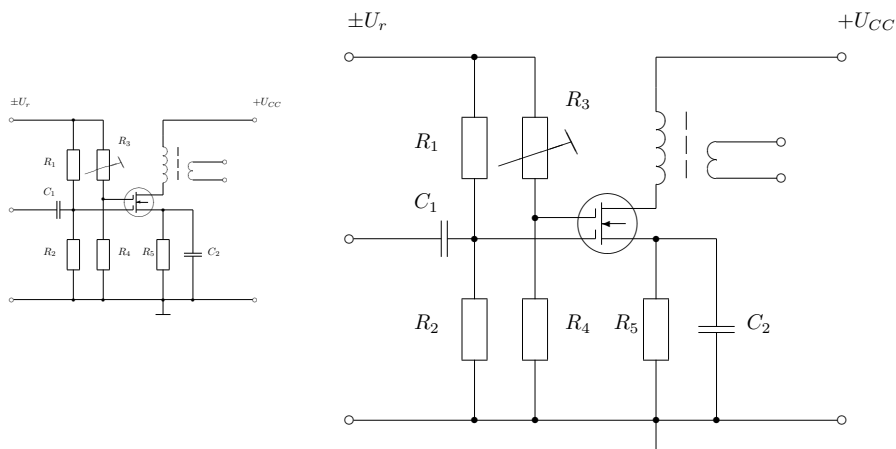
Závěrem shrnutí symbolů

Volby typů a příkazy s parametry jsou podrobně rozepsány v dokumentaci. Stručně lze vypsát, že souborem maker `eltex` lze vykreslit:

základní značky jako ideální napěťové a proudové zdroje, rezistory, kondenzátory, cívky, jádra cívek a transformátorů, spínače, svorky, vodiče, uzemnění, měřicí přístroje či osciloskop (`eltex1.tex`),

polovodiče jako usměrňovače, diody, triaky, tyristory, diaky, operační zesilovače, tranzistory, Hallův generátor, magnetorezistory, termistory, varistory či fotorezistory (`eltex2.tex`),

speciální obvodové značky a útvary jako jsou zátěže, dvojbrány, gyrátor či unistor (`eltex3.tex`),

Obrázek 4: Zmenšení na 4 cm a 80 % původní délky.

elektronky jako diody, triody, tetrody, pentody či heptody (`eltex4.tex`),
další všeobecné značky jako pojistky, relé, světelné zdroje, zvonek, bzučák, sirénu, mikrofón, sluchátko, reproduktor či krystaly, jiskřiště, antény, galvanický článek, doutnavky, výbojky, zářivky či snímače (`eltex5.tex`),
blokové značky jako přenosový transformátor, generátor kmitů, kompresor, expandor, omezovače, vyvažovače, modulátor, vysílače a přijímače světla, můstkový usměrňovač, transformátor a řadu dalších (`eltex6.tex`),
logické obvody jako logické hradlo AND, logické hradlo OR a inventar různých typů (`eltex7.tex`).

Poděkování

Závěrem bych chtěl poděkovat Pavlu Strážovi za pomoc při konečné úpravě článku a za cenné rady ohledně možnosti změny velikosti obrázku.

Seznam literatury

- [1] Edwards, Tim. *XCircuit: A Welcome and Introduction to XCircuit*. [Oficiální webové stránky programu XCircuit.] [online cit. 2008].
 URL: <http://opencircuitdesign.com/xcircuit/>

- [2] Gajdošík, Libor. *Makro pro kreslení elektrotechnických schémat `eltext` v1.0.* [The Macro `eltext` v1.0 for Drawing Simple Electrotechnical Schemas.] [online cit. 1997]. URL: <http://ftp.cstug.cz/pub/tex/local/cstug/gajdosik/>
- [3] Šedivý, Přemysl et al. Kreslíme METAFONTem. [METAFONT Drawing.] Příloha C: Elektrotechnické značky. *Zpravodaj Československého sdružení uživatelů T_EXu* [The Bulletin of the Czechoslovak T_EX Users Group], volume 8, number 1, pp. 51–58, 1998. ISSN 1211-6661. doi:10.5300/1998-1/1 Dostupné na <http://bulletin.cstug.cz/pdf/bul981.pdf>

Summary: ElT_EX 2.0 Simple Circuit Diagrams in L_AT_EX Picture Mode

This article presents `eltext` macro. The name of the macro means “electrotechnical tex”. The macro is running in L_AT_EX 2.09 or L_AT_EX 2_ε. It enables you to draw simple electrical circuit diagrams in the `picture` environment without any special fonts. The application of this macro for drawing is proper for school materials in education area. The size of whole macro is approximately 100 kB distributed into several parts which enables you to use only what you need. The circuit symbols are accordingly the IEC 617 standard. The `eltext` macro is available at CTAN.ORG.

Using this macros, you may draw basic circuit symbols such as ideal voltage sources, resistors, capacitors, inductors, cores, switches etc. (`eltext1.tex`), semi-conductors (`eltext2.tex`), special circuits (`eltext3.tex`), electron tubes (`eltext4.tex`), other basic circuit symbols such as fuse, relay, light source, bell, buzzer, siren and many more (`eltext5.tex`), block symbols (`eltext6.tex`), and finally logical circuit symbols (`eltext7.tex`).

Key words: `eltext` macro, circuit diagrams, circuit symbols, L_AT_EX picture environment, book and textbook preparation.

*Libor Gajdošík, libor.gajdosik@vsb.cz
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
Fakulta elektrotechniky a informatiky
Katedra telekomunikační techniky
Krásnopolská 68, Ostrava
CZ-725 26, Czech Republic*

Abstrakt: Autor stručně popisuje, jak se k $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u a k šachové sazbě dostal, a jak je autorem sázen časopis *Československý šach*. Článek ukazuje vývoj programového vybavení a konverzních metod do $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u pro sazbu šachového časopisu *Československý šach*. Jsou přiloženy ukázky zdrojového kódu a generovaného výstupu do $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u nedávno publikovaného šachového článku, obálka a ukázka několika stran tohoto časopisu a ukázka šachových diagramů.

Klíčová slova: šachy, ChessBase, T602, UltraEdit, praktické užití $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u.

Na začátku stálo sdružení Pražská šachová agentura (PŠA), do kterého jsem byl v roce 1990 přibrán jako programátor (analytik) a šachista – mezinárodní mistr (IM). V té době jsme spolupracovali s hamburskou firmou ChessBase [2] a především vydávali šachové knihy.

Podstatný mezník tvořila kniha „Novi Sad ol 1990“ (Šachová olympiáda 1990) [4] – partie dodala ChessBase ve svém formátu CBF, samotnou knihu sázelo „DTP STUDIO spol. s r. o.“ (ve Ventuře). Kniha obsahovala všech 400 partií olympiády včetně diagramů, dále tabulky, přehledy výsledků, rejstříky, apod. Tehdy jsem vytvořil program v Pascalu, který z formátu CBF vygeneroval do textového souboru kompletní přípravu sazby: mimo jiné převáděl partie zadané v programu ChessBase (formát CBF) do šachové notace, na zadaných místech generoval diagramy (přímo ve fontech pro Venturu), připravil tabulky, rejstříky, apod.

Ale kvůli externí sazbě to bylo zbytečně drahé, nepraktické a sazba byla navíc nekvalitní. Tehdy mne Eliška Richtrová (Klímová) upozornila na $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$, ve kterém sázela regionální šachový časopis „GARDE“ pro Jihočeský kraj. Zrcadlo pro sazbu a makra jí tehdy vytvořil Láda Lhotka.

V tehdejší době mne $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ zaujal hned několika vlastnostmi:

- šlo o velmi kvalitní sázecí program, který byl zadarmo, na rozdíl od tehdy velmi drahých DTP programů,
- dal se přizpůsobit na míru a šachová sazba (diagramů) se v něm dala automatizovat.

Takže další knihu „Šachové koncovky“ [1] jsem už sázel v $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u za vydatné pomoci Karla Horáka (šachisty a o rok staršího spolužáka z MFF UK). Pak jsme v $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u vysázeli ještě několik šachových knih.

Další přelom nastal v prosinci 1991, kdy výběrové řízení na privatizaci časopisu *Československý šach* vyhrál Ivan Hausner, za kterým stála zkušenost PŠA v sazbě šachových knih. Od té doby se věnuji přípravě Československého šachu (cca na

jednu osminu pracovního úvazku) jako mezinárodní mistr, programátor a „sazeč“ v jedné osobě.

Československý šach se sází v Plain $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u. Grafik pan Ševčík navrhl na konci roku 1991 nový design časopisu a fonty. Karel Horák pak v METAFONT u upravil podle tohoto návrhu stávající české fonty a vytvořil šablonu pro sazbu (output rutiny a sadu maker). Dále postupně podle našich požadavků – opět v METAFONT u – upravil šachové fonty pro sazbu diagramů.

Dlouhou dobu autoři jednotlivé články připravovali v populárním editoru T602. Za pomoci mého konvertoru `602tex` napsaného v Borland Pascalu se formát 602 převedl do $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u a dále se použil balík $\text{EmT}_{\text{E}}\text{X}$ u pro vytvoření DVI a pomocí jeho driverů `dviscr/dvihtmlj` si autor mohl výsledek zobrazit na obrazovce či vytisknout. Šachové partie se zadávají v ChessBase, kde je autor většinou i okomentuje a označí místa pro diagramy. Můj konvertor `cbf602` pak partie převede do textové podoby. Veškerá editace pak probíhala v T602. Diagramy jsou uváděny ve standardní šachové notaci.

V Pascalu se mi programovalo daleko efektivněji než v $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u. Program v Pascalu jde snadno a rychle odladit pomocí krokování. $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ jsem se proto snažil využívat jen pro vlastní sazbu a volil cestu konverze ze zdrojového kódu T602 do $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u pomocí pascalovského programu. Např. diagram je zkonvertován přímo do šachového fontu již v Pascalu. Výsledný $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ ový zdroják se nikdy needitoval a sloužil jen pro vytvoření DVI souboru.

Před několika lety jsme přešli pod Microsoft Windows. T602 nahradil editor UltraEdit (UE), ze kterého lze snadno vyvolávat externí program. Za pomoci předdefinovaných kláves se soubor sám zkonvertuje užitím `tec2tex.exe`, z $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ uje a zobrazí v programu DviOut. Z prohlížeče DviOut se lze dvojklikem dostat zpět do editoru na příslušnou řádku zdrojového souboru. Fonty používáme jen bitmapové PK (na vytvoření TTF neměl ještě Karel Horák čas), takže byl problém s převodem do PDF. Nakonec jsem konverzi do PDF uspokojujivě vyřešil přes PS (pomocí `dvi2ps` z $\text{MiK}_{\text{T}}\text{E}_{\text{X}}$ u) s následným použitím Acrobat Distilleru verze 7. Klíčové bylo předdefinování tabulky pro `dvi2ps`, aby se ve výsledném PDF daly vyhledávat i výrazy v češtině.

Přílohy obsahují náhled na zdrojový kód řídicího souboru `SOFIE.tec` v horní části a individuálního článkového souboru `SOFIE.tex` v editoru UltraEdit v části spodní, stranu 142 „Třetí se smál“ (Sofie) ve zdrojovém formátu TEC (můj vlastní formát pro UE, který se nyní používá místo 602) až ve zkonvertovaném pomocném TEX souboru. Vše užívám v kódování `cp1250` pro Microsoft Windows.

Dále jako ukázkou sazby přikládám úvodní list se souhlasem vydavatele Ivana Hausnera, otevřenou dvoustranu z posledního čísla Československého šachu a rubriku Šachové umění z čísla 3/2009, kde jsou použity exofigury.

Technická poznámka

Kvůli zkrácení a zpřehlednění řádků byly v příloze od str. ?? použity substituce:

```
\specialsrc{číslo}{SOFIE.tex} → \S{číslo}  
\hskipOdd{} → \H.
```

S definicemi:

```
\def\S#1{\specialsrc{#1}{SOFIE.tex}}  
\def\H.{\hskipOdd{}}
```

Seznam literatury

- [1] Balašov, Jurij; Prandstetter, Eduard. *Šachové koncovky*. [Chess Endgames.] 1. vyd. Pražská šachová agentura, Praha 1991. 287 stran. ISBN 80-900172-9-0.
- [2] ChessBase GmbH, Hamburg, Germany. Publisher of high quality chess programs and databases. Domovská stránka dostupná z URL: <http://www.chessbase.com/>
- [3] Československý šach. [Czechoslovak Chess.] Ivan Hausner – Šachové zpravodajství. Zástupce vydavatele Růžena Příbylová, e-mail: obis64@login.cz. ISSN 0009-0743. URL: <http://www.sach.cz/sach.php>
- [4] Ftáčnik, Lubomír. *Novi Sad Ol 1990*. Novi Sad: 29. šachová olympiáda. [The 29th Chess Olympiad.] 1. vyd. Pražská šachová agentura, Praha 1990. Brožované vydání, 224 stran. ISBN 80-900172-3-1.

Summary: How the Czechoslovak Chess Journal is Typeset

This article shows development over years in using editors, conversion tools to T_EX in typesetting regular chess journal titled Czechoslovak Chess (Československý šach in Czech). The article is accompanied by two screenshots of UltraEdit editor, source codes of an input and generated T_EX file of a recently published chess article, and cover and three pages of the journal. Two pages consist an opened doublepage containing text, photos and diagrams with chess pieces. The third page demonstrates diagrams with grasshoppers in fairy chess.

Key words: Chess, ChessBase, T602 editor, UltraEdit, Practical use of T_EX.

*Jaroslav Polášek, jaroslav.polasek@brouzdej.net
Adresa vydavatele a redakce: Ivan Hausner – Šachové zpravodajství
Kupeckého 760, CZ-149 00, Praha 4, Czech Republic*

UAL.TEC	06_cti.wri	SACH.PAR*	SOFIE.TEC
<pre> \rok=2009 \mesic=06 \rocnik=103 \cena=55 \pagezero=140 \foliettrue\fotoinsert \input sach.mac %\$set plain=cssachv %% !!! predchozi radek obsahuje nastaveni plainu !!!! - musi byt uvozen jako komentar pro TeX %\$ %% Pouziva se totiz i v sestaveni celeho cisla -> par.exe ho zpracuje po svem !!! \journal %% opet pro cele cislo \file(aktual) \pageoffset=01 \column=2 \rubr 01 \go % %% + Ivanova reklama - antikvariát 11.1 cm %% + Vaněk \file(sofie) \pageoffset=02 \column=3 \rubr 02 \go % 1 str. \file(sarajevo) \pageoffset=03 \column=3 \rubr 02 \go % 1 str. \file(mitropa) \pageoffset=04 \column=3 \rubr 03 \go % 2 str. \file(prievidza) \pageoffset=06 \column=3 \rubr 04 \go % 2 str. Prievidza \file(ostrava) \pageoffset=08 \column=3 \rubr 04 \go % 4 str. Prievidza \file(filip) \pageoffset=12 \column=2 \rubr 14 \go % 2 strany - jubileum \file(reti) \pageoffset=14 \column=2 \rubr 25 \continue % 2 strany - historie \file(aktual2) \pageoffset=15 \column=2 \rubr 19 \go % 1/2 str. z domova i ze sveta \file(kozna) \pageoffset=16 \column=2 \rubr 14 \go % 1 strany - jubileum \file(ssz) \pageoffset=17 \column=2 \rubr 20 \go % 1 str. Spravodajství Slovenskeho svazu \file(teorie) \pageoffset=18 \column=2 \rubr 06 \go % Teorie zahajeni 4 str. %% + reseni zabavy %% + zebra 5.6cm + 0.4cm %% + Kijac 7cm \file(umeni) \pageoffset=22 \column=2 \rubr 09 \go % Umeni 1 str. \file(kor) \pageoffset=23 \column=3 \rubr 08 \go % Kor 1 str \file(studie) \pageoffset=24 \column=2 \rubr 10 \go % Studie 1 str. \file(kal) \pageoffset=25 \column=2 \rubr 11 \go % Kalendar 3 str. %% + inzerat optika Visus 1/4 strany (13.1 cm) %% 1/2 str. ChessAssistant 12.4cm !!! %% + hanel (www.sachy.biz) 6.75cm - novy od cisla 5/2007 \file(zabava) \pageoffset=28 \column=1 \rubr 24 \go % \endjournal %% Ukoncuje cele cislo </pre>			

UAL.TEC	06_cti.wri	SACH.PAR	SOFIE.TEC
<pre> Vxc2 25.Vxc2 axb5 26.Jc6! Vb6 27.f4 Da8 28.Je7+ Kh7 Vb5 h5 Vbfe Nad královským křídlem černého se stahují mraky. Vbfb 29...Va6 Vbfe Po 29...Dd8 by přišlo 30.hxg6+ fxg6 31.Jxg6! Kxg6 32.Dd3 Kf7 33.Vd2 a-bílý by získal materiál (vázlo by 33...Vb7 na 34.Jd6+). Vbfb 30.hxg6+ fxg6 31.Vc7!! Vbfe SB Kgl,De2,Je4,e7,Vc7,Pb2,e5,f4,g2 SC Kh7,Da8,Jd7,Sg7,Va6,Pb5,e6,g6,h6 Vbfb 31...Va1+ Vbfe Tentokrát měl Carlsen po 31...Dd8 připraveno 32.Dd3!! a-černý, nechtěl-li by ztratit zadarmo jezce d7, musel by sebrat na c7 nebo e7, ovšem s~tragickými následky: a) 32...Dxc7 33.Jg5+! hxg5 34.Dxg6+ Kh8 35.Dh5+ Sh6 36.Dxh6-mat. b) Po 32...Dxe7 by byl úkol bílého o-něco složitější: 33.Vxd7 Val+ \itb (33...Df8 34.Jf6+ Kh8 35.Dxg6) \ite 34.Kf2 Dh4+ 35.Kf3 Kh8 \itb (35...Dh5+ 36.Kg3) \ite 36.Vxg7 Kxg7 37.Jf6 Va7 38.Dd8 a-bílý vyhraje. Vbfb 32.Kf2 Dd8? Vbfe Okamžitě prohře mohl černý zabránit po 32...Va4!, protože po 33.Jf6+? Jxf6 34.exf6 by následovalo 34...Vxf4+. Bílý by ovšem pokračoval 33.Jc6 s~velkou výhodou. Vbfb 33.Dd3 Vbfe Tento motiv již známe z~postavení po posledním diagramu. Vbfb 33...Dxe7 34.Vxd7 Dh4+ 35.Kf3 Dh5+ 36.Kg3 a-černý se vzdal. Vbfe \photofile sirov \photonext 5.45cm Alexej Širov (foto Růžena Příbylová) SPH Širov -- Carlsen SPI B33/Sicilská - Vbfb 1.e4 c5 2.Jf3 Jc6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 e5 6.Jdb5 d6 7.Sg5 a6 8.Ja3 b5 9.Sxf6 gxf6 10.Jd5 Sg7 11.Sd3 Je7 12.Jxe7 Dxe7 13.c4 f5 14.0-0 0-0 15.Dh5 Vb8 16.exf5 e4 17.Vae1 Sb7 18.Dg4 Vfe8 19.cxd5 d5 20.bxa6 Sc6 21.b3!? Vbfe Před posledním </pre>			

Příloha – výpis souboru S0FIE.tec (3 strany)

§TI Třetí se smál/Ota Bořík (foto Harald Fietz)

\vskip2dd

{\petit

\def\r #1#2{\a#1\a#2}

\def\a #1{\hbox to 3.5mm {\hss #1\hss}}

§TAB 6/1/0/2

1. Širov	ESP	2745	\r** \r×1 \r×× \r×× \r×× \r11 6,5
2. Carlsen	NOR	2770	\r×0 \r** \r1× \r×1 \r×1 \r×× 6,0
3. Topalov	BUL	2812	\r×× \r0× \r** \r1× \r×× \r11 6,0
4. Wang~Yue	CHN	2738	\r×× \r×0 \r0× \r** \r×× \r1× 4,5
5. Dominguez	CUB	2717	\r×× \r×0 \r×× \r×× \r** \r×0 4,0
6. Ivančuk	UKR	2746	\r00 \r×× \r00 \r0× \r×1 \r** 3,0 }

V Sofii se hrál ve dnech 13.--23. května dvoukolový uzavřený velmistrovský turnaj o šesti hráčích, který měl hodnotu 21. kategorie (Elo 2755). Dal by se se charakterizovat známým příslovím: "Když se dva perou, třetí se směje!" Ale popořádku. Očekávaný souboj o první místo mezi Topalovem a Carlsenem naklonil ve svůj prospěch Carlsen, který svého rivala ve vzájemném duelu porazil. Ještě před posledním kolem se zdálo, že Carlsen zvítězí, jenže v partii se Širovem si vybral slabší den. Alexej Širov se po této výhře nakonec stal nečekaným, ale naprosto zaslouženým vítězem. Jako jediný absolvoval turnaj bez porážky a ve svých sedmatřiceti letech docílil největšího turnajového triumfu své kariéry. Na nešťastného Carlsena (na fotografiích ze slavnostního zakončení se tváří jako hromádka neštěstí) se nakonec dotáhl Topalov. Zmíněná trojice se od další trojice výrazně oddělila, za zmínku stojí selhání Ivančuka, který po řadě skvělých výsledků bude zřejmě chtít na Sofii co nejrychleji zapomenout.

\fotofile carlsen
\foto 8.3cm Magnus Carlsen

\vskip-1mm

§PH Carlsen -- Topalov
§PI D43/Dámský gambit
\bfb 1.d4 d5 2.c4 c6 3.Jf3 Jf6 4.Jc3 e6 5.Sg5 h6 6.Sxf6 \bfe Dříve se Carlsen občas pustil i do gambitové varianty 6.Sh4 g5 7.Sg3 dxc4 8.e4, ale po porážce s Anandem v Linaresu 2008 již volí výhradně pouze tah z partie. \bfb 6...Dxf6 7.e3 Jd7 8.Sd3 dxc4 9.Sxc4 g6 10.0-0 Sg7 11.e4 \bfe Bílý se chystá postupem e4-e5 zazdít soupeřova střelce g7. \bfb 11...0-0 \bfe Karjakin zahrál proti Carlsenovi před pár týdnů 11...e5, ale po 12.d5 Jb6 13.Sb3 Sg4 14.Vc1 se nakonec se zlou potázel. \bfb 12.e5 De7 13.De2 b5 14.Sd3 Sb7 15.Se4 Vfd8 16.Vac1 Vab8 17.Vfd1 a6 18.h4 Sa8 \bfe Po 18...c5 19.Sxb7 Vxb7 20.De4 Vbb8 21.d5 exd5 22.Jxd5 De6 23.Jf4 by stál bílý výborně, černý by nemohl sebrat 23...Dxa2?, protože po 24.e6! Jf6 25.Vxd8+ Vxd8 26.Db7 fxe6 27.Je5 Vf8 28.Ve1 s dalším Jfxg6 by bílý získal zničující útok. \bfb 19.Vc2 Vdc8 20.Vdc1 Df8! \bfe Uvolnit se po 20...c5 černý stále nemohl, po 21.Sxa8 Vxa8 22.Je4! by totiž vážlo cxd4 na nedostatečně kryté věži c8 a po 22...c4 23.b3 Jb6 24.Jd6 by bílý získal pěšce. \bfb 21.a4 c5?! \bfe Správně bylo 21...b4 22.Jb1 c5 s vyrovnanou hrou. \bfb 22.axb5 cxd4 23.Jxd4 Sxe4?! \bfe Další krok do propasti, po 23...axb5 24.Sxa8 Vxa8 25.f4 by stál bílý o něco lépe, ale černé postavení by bylo mnohem odolnější, než tomu bude po tahu v partii. \bfb 24.Jxe4 Vxc2 25.Vxc2 axb5 26.Jc6! Vb6 27.f4 Da8 28.Je7+ Kh7 29.h5 \bfe Nad královským křídlem černého se stahují mraky. \bfb 29...Va6 \bfe Po 29...Dd8 by přišlo 30.hxg6+ fxg6 31.Jxg6! Kxg6 32.Dd3 Kf7 33.Vd2 a bílý by získal materiál (vážlo by 33...Vb7 na 34.Jd6+). \bfb 30.hxg6+ fxg6 31.Vc7!! \bfe

§B Kg1,De2,Je4,e7,Vc7,Pb2,e5,f4,g2
§C Kh7,Da8,Jd7,Sg7,Va6,Pb5,e6,g6,h6

\bfb 31...Va1+ \bfe Tentokrát měl Carlsen po 31...Dd8 připraveno 32.Dd3!! a černý, nechtěl-li by ztratit zadarmo jezdce d7, musel by sebrat na c7 nebo e7, ovšem s tragickými následky:
a) 32...Dxc7 33.Jg5+! hxg5 34.Dxg6+ Kh8 35.Dh5+ Sh6 36.Dxh6~mat. b) Po 32...Dxe7 by byl úkol bílého o něco složitější: 33.Vxd7 Va1+ \itb (33...Df8 34.Jf6+ Kh8 35.Dxg6) \ite 34.Kf2 Dh4+ 35.Kf3 Kh8 \itb (35...Dh5+ 36.Kg3) \ite 36.Vxg7 Kxg7

37.Jf6 Va7 38.Dd8 a~bílý vyhraje. \bfb 32.Kf2 Dd8? \bfe Okamžité
prohře mohl černý zabránit po 32...Va4!, protože po 33.Jf6+?
Jxf6 34.exf6 by následovalo 34...Vxf4+. Bílý by ovšem
pokračoval 33.Jc6 s~velkou výhodou. \bfb 33.Dd3 \bfe Tento motiv již
známe z~postavení po posledním diagramu. \bfb 33...Dxe7 34.Vxd7
Dh4+ 35.Kf3 Dh5+ 36.Kg3 a~černý se vzdal.\bfe

\fotofile sirov

\fotonext 5.45cm Alexej Širov (foto Růžena Příbylová)

§PH Širov -- Carlsen

§PI B33/Sicilská

\bfb 1.e4 c5 2.Jf3 Jc6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 e5 6.Jdb5 d6
7.Sg5 a6 8.Ja3 b5 9.Sxf6 gxf6 10.Jd5 Sg7 11.Sd3 Je7 12.Jxe7
Dxe7 13.c4 f5 14.0-0 0-0 15.Dh5 Vb8 16.exf5 e4 17.Vae1 Sb7
18.Dg4 Vfe8 19.cxb5 d5 20.bxa6 Sc6 21.b3!? \bfe Před posledním
kolem vedl Carlsen o~půlku před Topalovem a~Širovem. Snad
špatně kalkuloval s~výsledkem partie Wang Yue -- Topalov
(skončila remízou) a~chtěl si první místo pojistit výhrou,
jistě však je, že zahájení příliš šťastně nezvolil.
Svěšnikovova odnož sicilské je totiž již celá léta jednou
z~hlavních Širovových zbraní černými a~bylo tedy dost
netaktické dráždit chřestýše bosou nohou. \bfb 21...Kh8
\bfe Samozřejmě vázlo 21...Dxa3?? na 22.f6. \bfb 22.Jc2 Se5 23.Se2 d4
24.Sc4 Vg8 25.Dh3 Vg7 \bfe V~úvahu přicházelo 25...e3 26.g3 Dd6
s~hrozbou 27...exf2+ s~dalším Sxg3. Špatně by pak bylo
27.Jxe3 dxe3 28.Vxe3 pro 28...Sa8 29.Vd3 \itb (hrozilo 29...Dc6)
\ite 29...Sd4 30.Dh4 Vbd8 31.Vxd4 Dxd4 32.Dxd4+ Vxd4 33.Sxf7 Vf8
34.Se6.

§B Kg1,Se6,Vf1,Pa2,a6,b3,f2,f5,g3,h2

§C Kh8,Sa8,Vd4,f8,Ph7

V~tétu iracionální pozici by měl bílý šest pěšců za věž,
jenže ta by po 34...Vfd8 s~dalším Vd1 vážila více. \bfb 26.g3
Vbg8 27.Dh6 Dc7? \bfe Slabý tah, který umožňuje bílému převést
jezdce do dominantního postavení. Správné bylo 27...Sa8
s~nejasnou hrou. \bfb 28.Jb4 Sa8 \bfe Nevycházelo 28...Sxg3 29.fxg3
Vxg3+ pro 30.Kh1 a~bílý vyhraje. \bfb 29.Jd5 Dd8 30.Vxe4 a~černý
se vzdal. \bfe Materiální převaha bílého je příliš velká a~po
ztrátě centrálního pěšce e4 již Carlsen nemá sebemenší
protihru.

\eject

Příloha – výpis souboru SOFIE.tex (3 strany)

```
\gdef\tabname{}
\gdef\tabelo{}
\TI{Třetí se smál}{Ota Bořík (foto Harald Fietz)}{ }

\S{3}\vskip2dd

\S{5}{\petit
\S{6}\def\r #1#2{\a#1\a#2}
\S{7}\def\a #1{\hbox to 3.5mm {\hss #1\hss}}

\tab{
\halign to \tabsize{\hskip.5mm\hfil # & #\hfil%
&\hfil%
&\hfil%
&\hskip.5mm\hfil#\hfil
&\hskip.5mm\hfil#\hfil
&\hskip.5mm\hfil#\hfil
&\hskip.5mm\hfil#\hfil
&\hskip.5mm\hfil#\hfil
&\hskip.5mm\hfil#\hfil
&\hfil #\cr
\noalign{\hrule}
\omit\hbox to 0cm{\tabname\hss}\strut& & {\tabelo}&\tabin{1}&\tabin{2}&
\tabin{3}&\tabin{4}&\tabin{5}&\tabin{6}& \hfill\suma\hfill \cr
\noalign{\hrule}
\noalign{\vskip2.5dd}
1.& Širov &ESP &2745 &\r**&\r×1&\r××&\r××&\r××&\r11& 6,5 \cr
2.& Carlsen &NOR &2770 &\r×0&\r**&\r1×&\r×1&\r×1&\r××& 6,0 \cr
3.& Topalov &BUL &2812 &\r××&\r0×&\r**&\r1×&\r××&\r11& 6,0 \cr
4.& Wang~Yue &CHN &2738 &\r××&\r×0&\r0×&\r**&\r××&\r1×& 4,5 \cr
5.& Dominguez &CUB &2717 &\r××&\r×0&\r××&\r××&\r**&\r×0& 4,0 \cr
6.& Ivančuk &UKR &2746 &\r00&\r××&\r00&\r0×&\r×1&\r**& 3,0 \cr
\noalign{\vskip2.5dd}
\noalign{\hrule}
}}
\gdef\tabname{}
\gdef\tabresult{}
\gdef\tabelo{}

\S{22}}

\S{24}V~Sofii se hrál ve dnech 13.--23. května dvoukolový uzavřený
\S{25}velmistrovský turnaj o šesti hráčích, který měl hodnotu 21.
\S{26}kategorie (Elo 2755). Dal by se se charakterizovat známým
\S{27}příslovím: "Když se dva perou, třetí se směje!" Ale
\S{28}popořádku. Očekávaný souboj o první místo mezi Topalovem
\S{29}a~Carlsenem naklonil ve svůj prospěch Carlsen, který svého
\S{30}rivala ve vzájemném duelu porazil. Ještě před posledním
\S{31}kolem se zdálo, že Carlsen zvítězí, jenže v partii se
```

\S{32}širovem si vybral slabší den. Alexej Širov se po této výhře
\S{33}nakonec stal nečekaným, ale naprosto zaslouženým vítězem.
\S{34}Jako jediný absolvoval turnaj bez porážky a v svých
\S{35}sedmatřiceti letech docílil největšího turnajového triumfu
\S{36}své kariéry. Na nešťastného Carlsena (na fotografiích ze
\S{37}slavnostního zakončení se tváří jako hromádka neštěstí) se
\S{38}nakonec dotáhl Topalov. Zmíněná trojice se od další trojice
\S{39}výrazně oddělila, za zmínku stojí selhání Ivančuka, který po
\S{40}řadě skvělých výsledků bude zřejmě chtít na Sofii co
\S{41}nejrychleji zapomenout.

\S{43}\fotofile carlsen
\S{44}\foto 8.3cm Magnus Carlsen

\S{46}\vskip-1mm

\PH{Carlsen -- Topalov}
\PI{D43}{Dámský gambit}{}
\S{50}\bfb 1.d4 d5 2.c4 c6 3.Jf3 Jf6 4.Jc3 e6 5.Sg5 h6 6.Sxf6 \bfe Dříve
\S{51}se Carlsen občas pustil i do gambitové varianty 6.Sh4 g5 7.Sg3
\S{52}dxc4 8.e4, ale po porážce s Anandem v Linaresu 2008 již
\S{53}volí výhradně pouze tah z partie. \bfb 6... \H.Dxf6 7.e3 Jd7 8.Sd3
\S{54}dxc4 9.Sxc4 g6 10.\hbox{0-0} Sg7 11.e4 \bfe Bílý se chystá postupem
\S{55}e4-e5 zazdit soupeřova střelce g7. \bfb 11... \H.\hbox{0-0} \bfe Karjakin
\S{56}zahrál proti Carlsenovi před pár týdny 11... \H.e5, ale po 12.d5 Jb6
\S{57}13.Sb3 Sg4 14.Vc1 se nakonec se zlou potázel. \bfb 12.e5 De7
\S{58}13.De2 b5 14.Sd3 Sb7 15.Se4 Vfd8 16.Vac1 Vab8 17.Vfd1 a6
\S{59}18.h4 Sa8 \bfe Po 18... \H.c5 19.Sxb7 Vxb7 20.De4 Vbb8 21.d5 exd5
\S{60}22.Jxd5 De6 23.Jf4 by stál bílý výborně, černý by nemohl
\S{61}sebrat 23... \H.Dxa2?, protože po 24.e6! Jf6 25.Vxd8+ Vxd8
\S{62}26.Db7 fxe6 27.Je5 Vf8 28.Ve1 s dalším Jfxg6 by bílý získal
\S{63}zničující útok. \bfb 19.Vc2 Vdc8 20.Vdc1 Df8! \bfe Uvolnit se po
\S{64}20... \H.c5 černý stále nemohl, po 21.Sxa8 Vxa8 22.Je4! by totiž
\S{65}vázlo cxd4 na nedostatečně kryté věži c8 a po 22... \H.c4 23.b3
\S{66}Jb6 24.Jd6 by bílý získal pěšce. \bfb 21.a4 c5?! \bfe Správné bylo
\S{67}21... \H.b4 22.Jb1 c5 s vyrovnanou hrou. \bfb 22.axb5 cxd4 23.Jxd4
\S{68}Sxe4?! \bfe Další krok do propasti, po 23... \H.axb5 24.Sxa8 Vxa8
\S{69}25.f4 by stál bílý o něco lépe, ale černé postavení by bylo
\S{70}mnohem odolnější, než tomu bude po tahu v partii. \bfb 24.Jxe4
\S{71}Vxc2 25.Vxc2 axb5 26.Jc6! Vb6 27.f4 Da8 28.Je7+ Kh7 29.h5 \bfe
\S{72}Nad královským křídlem černého se stahují mraky. \bfb 29... \H.Va6 \bfe
\S{73}Po 29... \H.Dd8 by přišlo 30.hxg6+ fxg6 31.Jxg6! Kxg6 32.Dd3 Kf7
\S{74}33.Vd2 a bílý by získal materiál (vázlo by 33... \H.Vb7 na
\S{75}34.Jd6+). \bfb 30.hxg6+ fxg6 31.Vc7!! \bfe

\def\numfigbily{9} \def\numfigcerny{9}
\Board qZOZOZOZ/ZOSnM0ak/rZOZpZpo/ZpZO0ZO/OZOZN0OZ/ZOZOZOZO/00OZQZPZ/ZOZOZOJO/
\DOut

\S{80}\bfb 31... \H.Va1+ \bfe Tentokrát měl Carlsen po 31... \H.Dd8 připraveno
\S{81}32.Dd3!! a černý, nechtěl-li by ztratit zadarmo jezdce d7,

```

\{82}musel by sebrat na c7 nebo e7, ovšem s~tragickými následky:
\{83}a) 32...\H.Dxc7 33.Jg5+! hxg5 34.Dxg6+ Kh8 35.Dh5+ Sh6
\{84}36.Dxh6~mat. b) Po 32...\H.Dxe7 by byl úkol bílého o~něco
\{85}složitější: 33.Vxd7 Va1+ \itb (33...\H.Df8 34.Jf6+ Kh8 35.Dxg6)
\{86}\ite 34.Kf2 Dh4+ 35.Kf3 Kh8 \itb (35...\H.Dh5+ 36.Kg3) \ite 36.Vxg7 Kxg7
\{87}37.Jf6 Va7 38.Dd8 a~bílý vyhraje. \bfb 32.Kf2 Dd8? \bfe Okamžitě
\{88}prohře mohl černý zabránit po 32...\H.Va4!, protože po 33.Jf6+?
\{89}Jxf6 34.exf6 by následovalo 34...\H.Vxf4+. Bílý by ovšem
\{90}pokračoval 33.Jc6 s~velkou výhodou. \bfb 33.Dd3 \bfe Tento motiv již
\{91}známe z~postavení po posledním diagramu. \bfb 33...\H.Dxe7 34.Vxd7
\{92}Dh4+ 35.Kf3 Dh5+ 36.Kg3 a~černý se vzdal.\bfe

\{94}\fotofile sirov
\{95}\fotonext 5.45cm Alexej Širov (foto Růžena Příbylová)

\PH{Širov -- Carlsen}
\PI{B33}{Sicilská}{
\{99}\bfb 1.e4 c5 2.Jf3 Jc6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 e5 6.Jdb5 d6
\{100}7.Sg5 a6 8.Ja3 b5 9.Sxf6 gxf6 10.Jd5 Sg7 11.Sd3 Je7 12.Jxe7
\{101}Dxe7 13.c4 f5 14.\hbox{0-0} \hbox{0-0} 15.Dh5 Vb8 16.exf5 e4 17.Vae1 Sb7
\{102}18.Dg4 Vfe8 19.cxb5 d5 20.bxa6 Sc6 21.b3!? \bfe Před posledním
\{103}kolem vedl Carlsen o~půlku před Topalovem a~Širovem. Snad
\{104}špatně kalkuloval s~výsledkem partie Wang Yue -- Topalov
\{105}(skončila remizou) a~chtěl si první místo pojistit výhrou,
\{106}jistě však je, že zahájení příliš šťastně nevolil.
\{107}Svěšnikovova odnož sicilské je totiž již celá léta jednou
\{108}z~hlavních Širovových zbraní černými a~bylo tedy dost
\{109}netaktické dráždit chřestýše bosou nohou. \bfb 21...\H.Kh8
\{110}\bfe Samozřejmě vázlo 21...\H.Dxa3?? na 22.f6. \bfb 22.Jc2 Se5 23.Se2 d4
\{111}24.Sc4 Vg8 25.Dh3 Vg7 \bfe V~úvahu přicházelo 25...\H.e3 26.g3 Dd6
\{112}s~hrozbou 27...\H.exf2+ s~dalším Sxg3. Špatně by pak bylo
\{113}27.Jxe3 dxe3 28.Vxe3 pro 28...\H.Sa8 29.Vd3 \itb (hrozilo 29...\H.Dc6)
\{114}\ite 29...\H.Sd4 30.Dh4 Vbd8 31.Vxd4 Dxd4 32.Dxd4+ Vxd4 33.Sxf7 Vf8
\{115}34.Se6.

\def\numfigbily{10} \def\numfigcerny{5}
\Board bZOZO0sOj/ZOZOZOZp/PZOZBZOZ/ZOZOZPZO/OZO0sOZOZ/ZPZOZO00/PZOZO000/ZOZOZRJO/
\DOut

\{120}V~teto iracionální pozici by měl bílý šest pěšců za věž,
\{121}jenže ta by po 34...\H.Vfd8 s~dalším Vd1 vážila více. \bfb 26.g3
\{122}Vbg8 27.Dh6 Dc7? \bfe Slabý tah, který umožňuje bílému převést
\{123}jezdce do dominantního postavení. Správné bylo 27...\H.Sa8
\{124}s~nejasnou hrou. \bfb 28.Jb4 Sa8 \bfe Nevycházelo 28...\H.Sxg3 29.fxg3
\{125}Vxg3+ pro 30.Kh1 a~bílý vyhraje. \bfb 29.Jd5 Dd8 30.Vxe4 a~černý
\{126}se vzdal. \bfe Materiální převaha bílého je příliš velká a~po
\{127}ztrátě centrálního pěšce e4 již Carlsen nemá sebemenší
\{128}protihru.

\{130}\eject

```


ČESKOSLOVENSKÝ šach

6/09

ŠIROV SE SMÁL V SOFII • JELJANOV STŘÍLEL V SARAJEVU • VELMISTROVSKÉ NORMY
KREJČÍHO A HAUSNERA • ZÁPAS IVANČUK - NAVARA • BARTEL OVLÁDL PRIEVIDZU •

ROČNÍK 103 / ČERVEN 2009

CENA Kč 55

Třetí se smál

Ota Bořík (foto Harald Fietz)

V Sofii se hrál ve dnech 13.–23. května dvoukolový uzavřený velmistrovský turnaj o šesti hráčích, který měl hodnotu 21. kategorie (Elo 2755). Dal by se se charakterizovat známým příslovím: „Když se dva perou, třetí se směje!“ Ale popořádku. Očekávaný souboj o první místo mezi Topalovem a Carlsenem naklonil ve svůj prospěch Carlsen, který svého rivala ve vzájemném duelu porazil. Ještě před posledním kolem se zdálo, že Carlsen zvítězí, jenže v partii se Širovem si vybral slabší den. Alexej Širov se po této výhře nakonec stal nečekaným, ale naprosto zaslouženým vítězem. Jako jediný absolvoval turnaj bez porážky a ve svých sedmatřiceti letech doclil největšího turnajového triumfu své kariéry. Na nešťastného Carlsena (na fotografích ze slavnostního zakončení se tvář jako hromádka nestěště) se nakonec dotáhl Topalov. Zmíněná trojice se od další trojice výrazně oddělila, za zmínku stojí sehlání Ivančuka, který po řadě skvělých výsledků bude zřejmě chřít na Sofii co nejrychleji zapomenout.

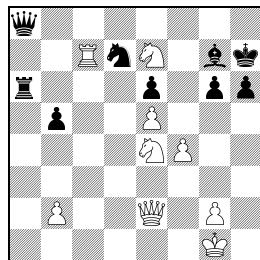

Magnus Carlsen

Carlsen – Topalov

D43 Dámsky gambit: 1.d4 e5 2.c4 c6 3.Jf3 Jf6 4.Jc3 e6 5.Sg5 h6 6.Sxf6 Dříve se Carlsen občas pustil i do gambitové varianty 6.Sh4 g5 7.Sg3 dxc4 8.e4, ale po porážce s Anandem v Linaresu 2008 již volí výhradně pouze tah z partie. 6... Dxf6 7.e3 Jd7 8.Sd3 dxc4 9.Sxc4 g6 10.0-0 Sg7 11.e4 Bily se chystá postupem e4-e5 zazdit soupeřova střelce g7. 11...0-0 Karjakin zahrál proti Carlsenovi před pár týdny 11...e5, ale po 12.d5 Jb6 13.Sb3 Sg4 14.Vc1 se nakonec se zlou potázel. 12.e5 De7 13.De2 b5 14.Sd3 Sb7 15.Se4 Vfd8 16.Vac1 Vab8 17.Vfd1 a6 18.h4 Sa8 Po 18...c5 19.Sxb7 Vxb7 20.De4 Vbb8 21.d5 exd5 22.Jxd5 De6 23.Jf4 by stál bily výborně, černý by nemohl

sebrat 23...Dxa2?, protože po 24.e6! Jf6 25.Vxd8+ Vxd8 26.Db7 fxe6 27.Je5 Vf8 28.Ve1 s dalším Jf6g6 by bily získal zničující útok. 19.Vc2 Vd8 20.Vdc1 Df8! Uvolnit se po 20...c5 černý stále nemohl, po 21.Sxa8 Vxa8 22.Je4! by totiž vázlo cxd4 na nedostatečně kryté věži c8 a po 22...c4 23.b3 Jb6 24.Jd6 by bily získal pěšce. 21.a4 c5! Správně bylo 21...b4 22.Jb1 c5 s vyrovnanou hrou. 22.axb5 cxd4 23.Jxd4 Sxe4! Další krok do propasti, po 23...axb5 24.Sxa8 Vxa8 25.f4 by stál bily o něco lépe, ale černé postavení by bylo mnohem odolnější, než tomu bude po tahu v partii. 24.Jxe4 Vxc2 25.Vxc2 axb5 26.Jc6! Vb6 27.f4 Da8 28.Je7? Kh7 29.h5 Nad královským křídlem černého se stahují mraky. 29...Va6 Po 29...Dd8 by přišlo 30.hxg6+ fxg6 31.Jxg6! Kxg6 32.Dd3 Kf7 33.Vd2 a bily by získal materiál (vázlo by 33...Vb7 na 34.Jd6+). 30.hxg6+ fxg6 31.Vc7!!

31...Va1! Tentokrát měl Carlsen po 31...Dd8 připraveno 32.Dd3!! a černý, nechtěl-li by ztratit zadarmo jezdeck d7, musel by sebrat na c7 nebo e7, ovšem s tragickými následky: a) 32...Dxc7 33.Jg5+! hxg5 34.Dxg6+ Kh8 35.Dh5+ Sh6 36.Dxh6 mat. b) Po 32...Dxe7 by byl úkol bílého o něco složitější 33.Vxd7 Va1+ (33...Df8 34.Jf6+ Kh8 35.Dxg6) 34.Kf2 Dh4+ 35.Kf3 Kh8 (35...Dh5+ 36.Kg3) 36.Vxg7 Kxg7 37.Jf6 Va7 38.Dd8 a bily vyhrál. 32.Kf2 Dd8? Okamžitě prohra mohli černý zabránit po 32...Va4!, protože po 33.Jf6+? Jf6 34.fxe6 by následovalo 34...Vxf4+. Bily by ovšem pokračoval 33.Jc6 s velkou výhodou. 33.Dxe7 34.Vxd7 Df4+ 35.Kf3 Dh5+ 36.Kg3 a černý se vzdal.

Širov – Carlsen

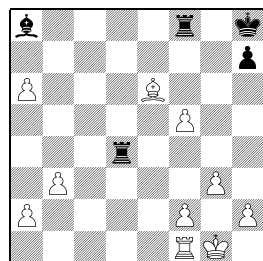
B33 Sicilská: 1.e4 c5 2.Jf3 Jc6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 e5 6.Jdb5 d6 7.Sg5 a6 8.Ja3 b5 9.Sxf6 gxf6 10.Jd5 Sg7 11.Sd3 Jd7 12.Jxe7 Dxe7 13.f4 f5

			1	2	3	4	5	6	Σ
1.	Širov	ESP	2745	*	*	½	½	1	6,5
2.	Carlsen	NOR	2770	½	0	* ½	½	1	6,0
3.	Topalov	BUL	2812	½	½	0 ½	* ½	1	6,0
4.	Wang Yue	CHN	2738	½	½	0	* ½	½	4,5
5.	Dominguez	CUB	2717	½	½	0 ½	½	* ½	4,0
6.	Ivančuk	UKR	2746	0	0	½	½	* 0	3,0

Alexej Širov (foto Růžena Příbylová)

14.0-0 0-0 15.Dh5 Vb8 16.exf5 e4 17.Vae1 Sb7 18.Dg4 Vfe8 19.cxb5 d5 20.bxa6 Sc6 21.b3!? Před posledním kolem vedl Carlsen o půlku před Topalovem a Širovem. Snad špatně kalkuloval s výsledkem partie Wang Yue – Topalov (skončila remizou) a chtěl si první místo pojistit výhrou, jistě však je, že zahájení příliš šťastně nezvolil. Světníková odnož sicilské je totiž již celá léta jednou z hlavních Širovových zbraní černými a bylo tedy dost netaktické dráždit chřestýše bosou nohou. 21...Kh8 Samozřejmě vázlo 21...Dxa3?? na 22.f6. 22.Jc2 Se5 23.Se2 d4 24.Sc4 Vg8 25.Dh3 Vg7 V úvahu přicházelo 25...e3 26.g3 Dd6 s hrozbou 27...exf2+ s dalším Sxg3. Špatné by pak bylo 27.Jxe3 dxe3 28.Vxe3 pro 28...Sa8 29.Vd3 (hrozilo 29...Dc6) 29...Sd4 30.Dh4 Vb8 31.Vxd4 Dxd4 32.Dxd4+ Vxd4 33.Sxf7 Vf8 34.Se6.

V této iracionální pozici by měl bily šest pěšců za věž, jenže ta by po 34...Vf8s s dalším Vd1 vázila více. 26.g3 Vb8 27.Dh6 Dc7? Slabý tah, který umožní bílému převést jezdeck do dominantního postavení. Správně bylo 27...Sa8 s nejasnou hrou. 28.Jb4 Sa8 Nevycházelo 28...Sxg3 29.fxg3 Vxg3+ pro 30.Kh1 a bily vyhrál. 29.Jd5 Dd8 30.Vxe4 a černý se vzdal. Materiální převaha bílého je příliš velká a po ztrátě centrálního pěšce e4 již Carlsen nemá sebedůvěru přitruhu.

Veljanovo sólo v Sarajevu

Ota Bořík (foto Harald Fietz)

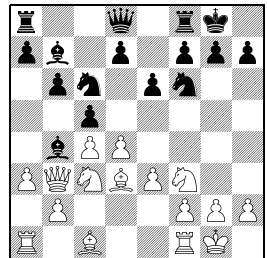
Již po třicátédeváté se hrál ve dnech 8.–18. května v Sarajevu mezinárodní velmistrovský turnaj, který v posledních letech získal dvoukolovou podobu šesti hráčů. Letošní ročník měl hodnotu 18. kategorie (Elo 2691) a byl spanilou jízdou Ukrajince Pavla Veljanova. Z deseti partií ani jednou neprohrál, čtyři výhry mu pak vynesly náskok půldruhého bodu. Ještě před posledním kolem byl na druhé pozici Sergej Movsejan. Nezačal dobře, prohrál s Predojevičem, pak však vyhrál s Čiňanem Wang Hao a podařila se mu odvěta s Boshákem. Jenže v posledním kole Sergeje udušil Wang Hao a odsunul ho až na čtvrtou pozici.

Pavel Veljanov

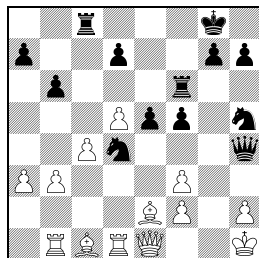
I. Sokolov – Veljanov

E12 Nimcovičova indická: 1.d4 Jf6 2.c4 e6 3.Jf3 b6 4.Jc3 Sb4 5.Db3 c5 6.e3 0-0 7.Sd3 Sb7 8.0-0 Jc6 9.a3! Bily se dopustil nenápadné, nicméně závažné chyby. Sarajevský suverén Veljanov soupeřova prohřešku ihned využije. Správně bylo 9.Sd2.

9...Ja5! 10.Dc2 Sxc3 11.Dxc3 cxd4 12.exd4 Sxf3 13.gxf3 Vc8 Hrozí 14...

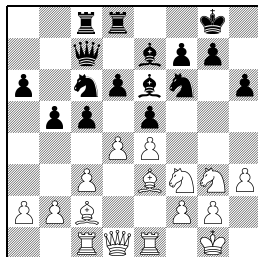
Jxc4 s dalším d7-d5. Zahájení vyznělo zcela pro černého. 14.b3 Jh5! Po 14... d5 15.c5 bxc5 16.dxc5 d4 17.Dc2 Dd5 18.b4 Jb3 19.Vb1 Jc1 20.Vfxcl Dxf3 mohl černý získat pěšce, ale postavení by ještě nebylo vůbec jasné, protože po 21.De2 by bílý jakž takž zabezpečil svého krále a vůbec by nebylo zřejmé, zda by nakonec jako první neměli bílí pěšci na dámském křídle. 15.Sc2 Dh4 16.Vd1?! Nutné bylo 16.Kh1, aby bílý mohl co nejrychleji po Vfl-g1 zabezpečit svého krále. 16...f5! 17.Vb1 Vf6 18.De1? Byl nejvyšší čas zahrát 18.Kh1, protože po 18...Dxf2 19.De1 Dxe1+ 20.Vxel by sice černý získal pěšce, ale oči pod příbici bílých střelců by ještě mohly doufat. 18...Jc6 19.d5 Jd4 20.Kh1 Rikava se pozdě, ale přece, jenže to není Sokolovův příklad v této partii. 20...e5 Ivan Sokolov nyní hodinu uporně přemýšlel, aby zjistil, že musí vydat kvalitu, jinak by totiž svého krále po Jh5-f4 s dalším Vh6 neubráníl.

21.Vxd4 exd4 22.Sf1 Vg6 23.Sd2 Jf4 Vd1? Ještě jedna chyba, ovšem již v prohrané pozici. 24...Jd3! a bílý se vzdal vzhledem k 25.Sxd3 Dh3 s nekrytelným matem.

Movsejan – Predojevič

C90 Španělská: 1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sb5 a6 4.Sa4 Jf6 5.d3 b5 6.Sb3 Se7 7.0-0 d6 8.c3 At hraje Movsejan italskou či španělskou, jeho figury stojí pokudže na stejných polích. 8...0-0 9.Ve1 Ja5 10.Sc2 c5 11.Jbd2 Jc6 12.Jf1 h6 Připomeňme si klasika, v partii Aljechin – Elis-kases, Poděbrady 1936, se stalo 12... Ve8 13.Je3 d5? 14.exd5 Jxd5 15.Jxd5 Dxd5 16.d4! exd4 17.Se4 Dd7 18.oxd4 Sf6 19.Sg5 Vxe4 20.Vxe4 Sxd4 21.Jxd4 Jxd4 22.Dh5 Sb7 23.Vh4 Df5 24.Se3 Vd8? 25.Vxd4 a černý se vzdal. 13.h3 Se6 14.Jg3 Vc8 15.Se3 Dc7 16.Vc1 Vfd8 Černý chce přimáčera čelit chytanému d3-d4. 17.d4

17...d5? Podobně jako u ukázké Aljechin – Elis-kases je tento postup špatný. Otevření hry pomůže jen bílému. Správné bylo 17...exd4 18.oxd4 cxd4 19.Jxd4 s menší výhodou bílého. 18.Jxe5 Jxe5 Černý měl těžký výběr, po 18...dxe4 19.Jxc6 Dxc6 20.De2 by ztratil pěšce e4 a po 18...Jxe4 19.Jxc6 Dxc6 20.Jxe4 dxe4 21.Dh5 f5 22.Dg6 cxd4 (22...Kh8 23.dxc5) 23.Sxd4 Sf8 by bílý získal minimálně pěšce důrazným 24.g4! 19.Sf4! Taktik Movsejan je ve svém zivlu. 19...Sd6 20.exd5 Jf3+ Po 20...Jxd5 21.Sxe5 by měl bílý zdravého pěšce k dobru. 21.Dxf3 Sxf4 22.dxe6! Sxc1 23.exf7+ Černý získal kvalitu za příliš drahou cenu. 23...Kf8 Ani jiné možnosti černého nebyly lákavé. Po 23...Dxf7 24.Vxc1 cxd4? 15.Sb3 Jd5 (25...Vc4 26.Vd1) 26.Jf5 dxc3 27.bxc3 (ale ne 27.Sxd5? Vxd5 28.Dxd5 Dxd5 29.Je7+ Kh7 30.Jxd5 cxb2 a vyhrál by černý) 27...Kh8 28.Vd1 Vc5 29.Je3 by bílý získal rozhodující materiální převahu. Ani druhé brání 23...Kxf7 by černého po 24.Vxc1 cxd4 25.Sb3+ Kf8 26.Jh5 nemohlo uspokojit. 24.Vxc1 cxd4 25.Sb3 Pěšec f7 je nyní ovšem velmi cenný. 25...dxc3 26.Vxc3 De5 27.Ve3! Vc1- 28.Kh2 Dc7 29.Ve6! a černý se vzdal. Hrozí 30.Vxf6 a po 29...Dxf7 rozhodne 30.Vc6!

Borki Predojevič

			1	2	3	4	5	6	Σ
1.	Jeljanov	UKR	2693	*	½	1 ½	½	½	7,0
2.	Predojevič	BIH	2652	½	*	½	1 0	1 ½	5,5
3.	Wang Hao	CHN	2696	0 ½	½	*	0 1	½	5,5
4.	Movsejan	SVK	2747	½	0 1	1 0	*	½	5,0
5.	Harikrišna	IND	2686	0 ½	0 ½	0 ½	*	½	4,0
6.	I. Sokolov	NED	2669	0 0	½	0 ½	0 ½	*	3,0

Zpráva o činnosti CSTUG v roce 2012

PETR SOJKA

Zpráva o činnosti CSTUG v roce 2012

- Uspořádána konference T_EXperience 2012 (Jan Šustek a kol.)
- 16. 2. 2012 nové stanovy Sdružení zaregistrovány Ministerstvem vnitra.
- Vyšel Zpravodaj 2–4/2011 (Tomáš Hála)
- Vytvořeno repository subversion pro redakci Zpravodaje (Zdeněk Wagner)
- Objednáno a rozesláno DVD T_EX Collection 2012 (Petr Sojka a Tomáš Hála)
- Práce na novém rozhraní členské databáze (supervize Jan Přichystal, ve fázi finálního testování)
- Příprava překladu a opravy československé dokumentace T_EX Live 2012 (Jan Buša a Petr Sojka)
- Podpora dotisku LPZ (400 ks) formou vratné bezúročné půjčky Konvoji 34 500 Kč (Petr Sojka)
- E-mailové diskusní listy: diskusní list výboru, členský diskusní list a diskusní list redakční rady Zpravodaje (Jiří Demel)
- Supervize a nezbytná administrativa s vedením sdružení (daňové přiznání, účetnictví, příprava VH, registrace změny stanov, členství v CrossRef,...) (Petr Sojka)
- Snaha o změnu sídla (Petr Sojka)
- Snaha o nový web CSTUG (Jano Kula)
- Snaha o letošní čísla Zpravodaje (Wagner)

Další aktivity členů výboru

- Výuka T_EXu a souvisejících technologií pro začátečníky, pomoc s řešením problémů s T_EXem a podpora uživatelů T_EXu (Michal Růžička, Petr Sojka, Jiří Rybička, Jan Šustek)
- Další rozvoj T_EXonWeb, kde se především podařilo přejít na utf8 a začlenit X_YT_EX a X_YL^AT_EX (Jan Přichystal)
- T_EXový blok na slovenské konferenci OSSConf2012 (Jiří Rybička, Pavel Stríž).
- Spolupráce na vývoji a testování GNU FreeFont, blok dévanágarí a arabský blok s ohledem na použití v urdštině (Zdeněk Wagner)

*Petr Sojka
předseda sdružení*

Zápis z valného shromáždění CSTUG 1. 12. 2012

PETR SOJKA

Začátek v 15.05 po přednášce p. Olšáka a p. Wagnera.

Zapisovatelé z valné hromady: Libor Škarvada, Michal Růžička

Program:

1. Prezentována Zpráva o činnosti CSTUG v roce 2012.
Zpráva jednomyslně schválena 21 přítomnými členy.
2. Prezentována předběžná Zpráva o hospodaření CSTUG v roce 2012.
Zpráva jednomyslně schválena 21 přítomnými.
3. Zpráva revizorů Sdružení
 - Pavel Sekanina – doporučuje schválit účetnictví za rok 2011 a předsedovi sdružení uložit odstranit zjištěné nedostatky do konce kalendářního roku.
 - Tomáš Hála – doporučuje schválit účetnictví za rok 2011 s výhradami.
 - Jano Kula: Návrh oddělovat konference analyticky od zbytku účetnictví a pokud je rozpočet vyrovnaný, jak bylo organizátory slíbeno, ponechat na organizátorech hodnocení toho, zda je účastník student či ne apod.
Upozorňováno, že CSTUG za doklady ručí, když konferenci hradí. Finanční úřad by se na to ptal.
 - Zprávy revizorů jednomyslně schváleny 20 přítomnými.
4. Návrh na odměnu 1 000 Kč za včasné vypracování zprávy každému z revizorů.
Schváleno počtem hlasů: 16 pro, 3 se zdrželi, 1 proti.
5. Plán práce na rok 2013 prezentován a jednomyslně schválen 20 přítomnými.
6. Petr Olšák (přítomen jako host) navrhuje webovou prezentaci www.cstug.cz okamžitě ze dne na den vypnout, dokud nebude k dispozici důstojná náhrada, neboť působí velmi neprofesionálně a vrhá špatné světlo na celou $\TeX$ ovou komunitu.

Dále chybí stručná informace o $\TeX$ u pro naprosté začátečníky, kteří zatím o $\TeX$ u a souvisejících nástrojích neví vůbec nic.

Rozporováno jako signál, že sdružení neexistuje. Návrh umístit informaci o tom, že se připravuje nová webová prezentace.

Cílem je prezentaci převést do nového redakčního systému, rozdělit do tématických sekcí s přidělenými odpovědnými osobami a zejména udržovat informace aktuální.

Silně apelováno na určení konkrétních osob a termínů.

Jít cestou shromáždění obsahu a vložení do libovolného systému, např. nejjednodušší Wiki, hlavně to ale udělat hned a něco.

Jan „Moskyto“ Matějka: Během několika málo dnů je na několik měsíců schopen poskytnout MediaWiki pro uložení webové prezentace CSTUG.

Zapsal: Michal Růžička, Libor Škarvada

Ověřil: Petr Sojka

Plán práce na rok 2013

PETR SOJKA

- Dokončení nového webu CSTUG (Kula, Wagner)
- Dokončení administrativního rozhraní CSTUG (Přichystal, Škorpík, Čurdová)
- Kontrola a kompletace dat členské databáze (Čurdová, Šustek + Přichystal a Škorpík)
- Dokončení změny sídla (Sojka)
- Zrušení nevyužívaného bankovního účtu u Poštovní spořitelny.
- Podpora $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Live 2013 – překlad dokumentace (Buša, Sojka)
- Podpora projektů Libraries for Lua $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$, $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ onWeb, případně opravy $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ Gyre fontů (Kula, Přichystal a další)
- CrossRef – zpětné doplnění metadat (citace) Zpravodaje, příp. DOI (Wagner)
- Vydání Zpravodaje za rok 2013 (redakce)
- TeXový blok na konferenci OSSConf, Žilina, začátek července 2013 (Stříž)
- Uspořádání dvojkonference $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ perience + Con $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ t meeting 23.–29. 9. 2013 spojené se schůzí Výboru (Kula, Stříž)
- Uspořádání volebního Valného shromáždění v druhé polovině listopadu nebo na začátku prosince (výbor, Sojka)

*Petr Sojka
předseda sdružení*

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů T_EXu

ISSN 1211-6661 (tištěná verze), ISSN 1213-8185 (online verze)

Vydalo: Československé sdružení uživatelů T_EXu
vlastním nákladem jako interní publikaci

Obálka: Antonín Strejc

Ilustrace na obálce: Libor Gajdošík

Počet výtisků: 400

Uzávěrka: 15. 10. 2012

Odpovědný redaktor: Zdeněk Wagner

Redakční rada: Zdeněk Wagner (šéfredaktor), Ján Buša,
Jiří Demel, Tomáš Hála, Jaromír Kuben,
Michal Růžička, Jiří Rybička, Petr Sojka,
Pavel Stríž, Jan Šustek

Technický redaktor: Tomáš Hála

Tisk a distribuce: KONVOJ, spol. s r. o., Berkova 22, 612 00 Brno,
tel. +420 541 245 548

Adresa: ČSTUG, c/o FEL ČVUT, Technická 2, 166 27 Praha 6

E-mail: cstug@cstug.cz

Zřízené poštovní aliasy sdružení ČSTUG:

bulletin@cstug.cz, zpravodaj@cstug.cz

korespondence ohledně Zpravodaje sdružení

board@cstug.cz

korespondence členům výboru

cstug@cstug.cz, president@cstug.cz

korespondence předsedovi sdružení

gacstug@cstug.cz

grantová agentura ČSTUGu

secretary@cstug.cz, orders@cstug.cz

korespondence administrativní síle sdružení, objednávky CD a DVD

cstug-members@cstug.cz

korespondence členům sdružení

cstug-faq@cstug.cz

řešené otázky s odpověďmi navrhované k zařazení do dokumentu ČSFAQ

bookorders@cstug.cz

objednávky tištěné T_EXové literatury na dobírku

ftp server sdružení:

<ftp://ftp.cstug.cz>

webový server sdružení:

<http://www.cstug.cz>

CONTENTS

Invitation on T _E Xperience and Statistical Days in Břejlov (in Czech)	193
Peter Wilson: It Might Work. III – Conflicts Between Packages (in Czech)	194
Pavel Farář: Introducing the PT Sans and PT Serif typefaces	198
Libor Gajdošík: E _L T _E X 2.0 – Simple Circuit Diagrams in L ^A T _E X picture mode (in Czech)	208
Jaroslav Polášek: How the Czechoslovak Chess Journal Has Been Typeset (in Czech)	217
Petr Sojka: L ^A T _E X 2012: Annual report (in Czech)	230
Petr Sojka: Report from L ^A T _E X annual meeting (in Czech)	231
Petr Sojka: L ^A T _E X plans for 2013 (in Czech)	232